

ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ

นางสาววาสนา อินทร์เยี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-19-0815-6

ลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ชื่อ : นางสาววสนา อินทร์เจียม

ชื่อเรื่อง : ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ

สาขาวิชา : บริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษณ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรียากร

ปีการศึกษา : 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยศึกษาปัญหาจากกระบวนการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน การปฏิบัติงาน การรายงานและติดตามผล และปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความต้องการในการพัฒนาตนเอง คือ เข้ารับการฝึกอบรมและเข้ารับการศึกษาคู่ต่อ และความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทำการศึกษาจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในในมหาวิทยาลัยของรัฐ 24 แห่ง จำนวน 122 คน โดยนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำโปรแกรม SPSS มาใช้ในการคำนวณค่าต่าง ๆ

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานจากกระบวนการปฏิบัติงานและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เห็นว่าปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่ผู้ตรวจสอบเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญในลำดับแรกคือ คือ ปัญหาทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ปัญหาการวางแผน การรายงาน และติดตามผล และปัญหาการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนผลการวิจัยความต้องการในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมและความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับมาก โดยความต้องการที่ผู้ตรวจสอบให้ความสำคัญในลำดับแรก คือ ความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ รองลงมาคือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม และความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ตามลำดับ

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 79 หน้า)

คำสำคัญ : ปัญหา ความต้องการ ผู้ตรวจสอบภายใน และ มหาวิทยาลัยของรัฐ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Name : Miss Vasana Injiem
Thesis Title : Problems and Needs of Internal Auditors : Government Universities
Major Field : Vocational and Technical Education Management
Thesis Advisors : Assistant Professor Dr.Pranom Utakrit
Assistant Professor Dr.Pairote Stirayakorn
Academic Year : 2006

Abstract

The purpose of this study was to find the problems and needs on duty of internal auditors in government universities and study the needs in terms of self-development (training and further study) and support resources for their jobs. The population used in this study was 122 internal auditors in 24 government universities. A questionnaire was used as the main data gathering instrument. The percentage mean and standard deviation were used as statistical tools and analyzed the data gathered by SPSS program.

The results of the research revealed that the level of the problem in the working process is moderate in every factor. The largest problem is support resources for working and planning. Report and follow up are moderate and the level of need for internal auditors is high in every factor. More study has to be done in this area. Needs for training and support resources for job duties are moderate.

(Total 79 pages)

Keywords : Problem, Need, Internal Auditor and Government University

Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันมีค่ายิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ทั้งสองท่านได้ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย คุณปิยะชาติ โชคพิพัฒน์ คุณจิรรัตน์ นันทวโนทยาน คุณวัลยา ภู่อำลีย์ คุณเกศรินทร์ ภัทรปรเมจริญ และคุณธันนี พันธุ์สวัสดิ์ ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อน ๆ TEM46(คำ) ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและเป็นแรงกระตุ้นที่ดีในการทำวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนบางส่วนจากทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งส่งเสริมให้ผู้วิจัยรักและใฝ่เรียน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

วาสนา อินทร์เจียม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.5 ประโยชน์ของผลการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความเป็นมาและโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4
2.2 ความเป็นมาและหลักการตรวจสอบภายในภาคราชการ	7
2.3 ระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน	8
2.4 ทฤษฎีการตรวจสอบภายใน	18
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	31
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	32
บทที่ 4 ผลของการวิจัย	33
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
5.1 สรุปผลการวิจัย	47
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	50
5.3 ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก ก	62
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์	63
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์	64
รายชื่อมหาวิทยาลัยและจำนวนผู้ตรวจสอบภายใน	69
ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์	70
ภาคผนวก ข	71
แบบสอบถามการวิจัย	72
ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้ตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยของรัฐ	78
ประวัติผู้วิจัย	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 แสดงข้อมูลจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา	36
4-2 แสดงจำนวนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา	43
4-3 แสดงข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน	45
ก-1 แสดงจำนวนผู้ตรวจสอบภายในจำแนกตามมหาวิทยาลัย	69
ข-1 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	78

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1 โครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	5
2-2 โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	6
2-3 กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน	20
3-1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	29
4-1 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามอายุ	34
4-2 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน	35
4-3 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	35
4-4 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามสถานภาพในหน่วยตรวจสอบภายใน	36
4-5 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง	37
4-6 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการวางแผน	38
4-7 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	39
4-8 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล	40
4-9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	41
4-10 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม	42
4-11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง	43
4-12 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ใช้ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ในสังคมสมัยใหม่ทุกประเทศมีแนวทางการปรับปรุงการบริหาร การบ้านเมืองและสังคม (Governance) ที่เป็นจุดร่วมเหมือนกัน คือความสงบสุขของประชาชน เสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล เท่าทันโลก อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้ ประเทศไทยจึงมีการปรับเปลี่ยนหลายประการ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ โดยปรากฏใน “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือความพยายามในการสร้างระบบ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สำหรับสังคมไทยโดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจภาคีรัฐมากขึ้น การประกันและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ภาคีรัฐ มีการบริหารการปกครองที่โปร่งใส (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2546: 2)

การปฏิรูประบบราชการเพื่อปรับเปลี่ยนระบบบริหารภาครัฐไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยให้ความสำคัญกับความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัดของ การดำเนินงาน ส่วนราชการจึงจำต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลงานเพื่อให้เกิดการแข่งขันและ พัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถตอบแทนผลสำเร็จจาก การทำงานได้อย่างเป็นธรรมและมีความโปร่งใส โดยอาศัยการตรวจสอบภายในเป็นกลไกส่งเสริมให้เกิด ความเป็นธรรมและโปร่งใสดังกล่าว ดังนั้นจึงส่งผลให้งานหรือผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องปรับตัวเอง เพื่อให้สามารถตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในฐานะที่เป็นเครื่องมือหรือผู้ช่วยของผู้บริหารในการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ ในหน่วยงานและเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด โดยขยายขอบเขตของการ ตรวจสอบภายในจากเดิมที่เป็นการตรวจสอบความถูกต้องในการใช้จ่ายเงินไปสู่การตรวจสอบที่เน้น ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ แนวคิดและวิธีปฏิบัติเปลี่ยนไปจากเดิมที่เน้นเฉพาะการ ตรวจสอบทางการเงิน การบัญชี และเอกสารประกอบการรับจ่ายเงินเป็นหลัก (กรมบัญชีกลาง, 2546: 4) ลักษณะและขอบเขตของงานตรวจสอบภายในขยายกว้างและหลากหลายมากขึ้น งานตรวจสอบภายใน ในปัจจุบันคืองานบริการที่จะให้หลักประกันที่เที่ยงธรรมและค่าปรึกษาที่เปี่ยมด้วยคุณค่าแก่ส่วนราชการ ด้วยการ ประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยงการควบคุมและการกำกับดูแลภายในส่วนราชการ

อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามที่มี มุ่งหวัง (กรมบัญชีกลาง, 2545: 1 - 2)

สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐนั้น มีหน่วยงานตรวจสอบภายในในโครงสร้างการบริหารตามที่กฎหมาย กำหนด และปัจจุบันถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมคุณภาพภายใน หากหน่วยตรวจสอบภายใน มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลและ ประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อความเชื่อมั่นและถือเป็นหลักประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากเหตุและปัจจัยที่กล่าว มาทั้งหมดในตอนต้น ประกอบกับผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบภายใน ที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ (มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล) โดยการวิจัยครั้งนี้มุ่งทำการศึกษาเพื่อจะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อจะได้ ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหามาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ การตรวจสอบภายในในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้นไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

1.3.1.1 ศึกษาปัญหาจากการปฏิบัติงานจากการขบวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในโดยใช้แนวทางของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผลและปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.3.1.2 ศึกษาความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความต้องการเข้ารับการศึกษต่อ ความต้องการ ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.3.2 ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 24 มหาวิทยาลัย จำนวน 122 คน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ ก-1

1.3.3 ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดในระหว่างเดือน เมษายน ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 หน่วยตรวจสอบภายใน หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน การบริหารงานด้านอื่น ๆ ตลอดจนการตรวจสอบบัญชี การวิเคราะห์ประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของการควบคุมภายใน รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.4.2 หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน หมายถึง ตำแหน่งสูงสุดในหน่วยตรวจสอบภายในที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.4.3 ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของหน่วยตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.4.4 หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.4.5 มหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ (มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล) ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล แต่ไม่รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

1.4.6 ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือเหตุขัดขวางหรือสิ่งอื่นใดที่มีผลให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.4.7 ความต้องการ หมายถึง ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความต้องการเข้ารับการศึกษาต่อ และความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.5 ประโยชน์ของผลการวิจัย

1.5.1 ผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน่วยตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีเครื่องมือที่ช่วยในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ และนำมาซึ่งการยอมรับความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน หน่วยรับตรวจได้รับคำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน องค์การเกิดมูลค่าเพิ่ม และมีหน่วยงานที่สามารถเป็นเครื่องมือหรือหลักประกันคุณภาพภายใน

1.5.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลหน่วยตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเกี่ยวกับหน่วยตรวจสอบภายในและบุคลากรในมหาวิทยาลัยของรัฐ สามารถนำผลการวิจัยไปพิจารณาประกอบ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เช่น กรณียกเลิกกลาง ซึ่งทำหน้าที่จัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สามารถดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสารข้อมูลจากงานเขียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับการนำเสนอในประเด็นดังนี้

- 2.1 ความเป็นมาและโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 2.2 ความเป็นมาและหลักการตรวจสอบภายในภาครัฐ
- 2.3 ระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน
- 2.4 ทฤษฎีการตรวจสอบภายใน
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

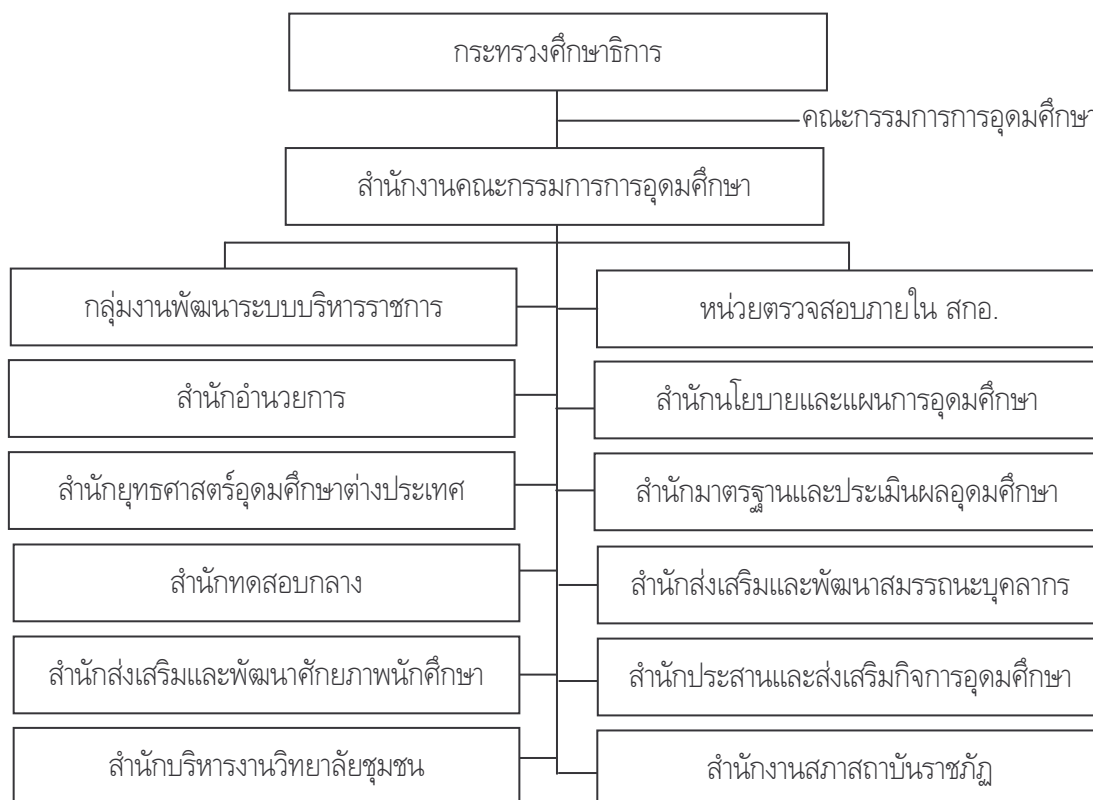
2.1 ความเป็นมาและโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2.1.1 ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับการจัดตั้งเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ตลอดจนมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548)

2.1.2 โครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยงานดังแสดงในภาพที่ 2-1

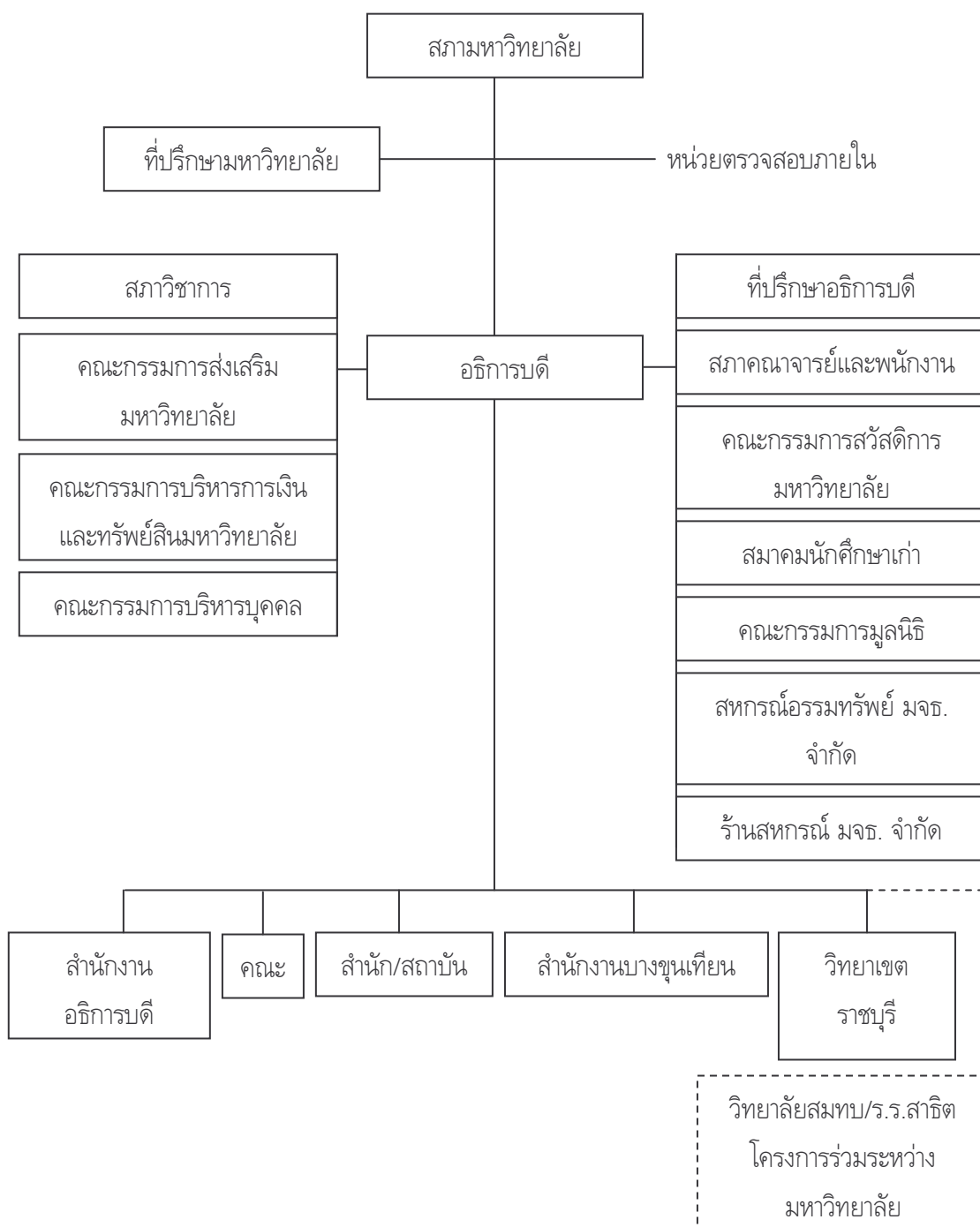
ภาพที่ 2-1 โครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ที่มา : <http://www.mua.go.th>

จากภาพที่ 2-1 โครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประกอบไปด้วยกลุ่มงานและหน่วยงานดังนี้ 1) กลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารราชการ 2) หน่วยตรวจสอบภายใน สกอ. 3) สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา 4) สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ 5) สำนักมาตรฐานและประเมินผลการอุดมศึกษา 6) สำนักทดสอบกลาง 7) สำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร 8) สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา 9) สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา 10) สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน และ 11) สำนักงานสถาบันราชภัฏ โดยแต่ละหน่วยงานจะดำเนินการตามภารกิจเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ นโยบาย และวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548)

2.1.3 โครงสร้างของมหาวิทยาลัย

สำหรับมหาวิทยาลัยนั้น มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างมหาวิทยาลัย ดังตัวอย่างโครงสร้างการบริหารหลัก ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี แสดงในภาพที่ 2-2

ภาพที่ 2-2 โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ที่มา : http://www.kmutt.ac.th/kmutt_info/st_tree.html

2.2 ความเป็นมาและหลักการตรวจสอบภายในภาคราชการ

2.2.1 ความเป็นมา

งานตรวจสอบภายในภาคราชการ เริ่มมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 โดยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ.2505 ได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงาน 1 คนหรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบภายในรับผิดชอบในการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินรวมทั้งการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายของเจ้าของงบประมาณนั้น ๆ และตรวจสอบงานด้านอื่นตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นการภายในและรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อยเดือนละครั้ง และต่อมาในปีพ.ศ. 2516 ข้อกำหนดเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในได้ถูกนำไปกำหนดไว้ในระเบียบการรับจ่าย การเก็บรักษาและการนำส่งเงินของส่วนราชการ พ.ศ. 2516 แทน โดยกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการซึ่งไม่ต่ำกว่าชั้นตรีอย่างน้อย 2 คน เป็นกรรมการตรวจสอบการเงินประจำเดือนทุกเดือนและมีการแก้ไขปรับปรุงในปี พ.ศ. 2520 โดยเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในจากเดิมที่กำหนดให้ทำงานในลักษณะของคณะกรรมการการตรวจสอบการเงิน เป็นแต่งตั้งข้าราชการอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการนั้น หรือของส่วนราชการในส่วนภูมิภาคในจังหวัดนั้น แล้วแต่กรณี

พ.ศ. 2519 คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้ส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการเทียบเท่า รวมถึงจังหวัดทุกจังหวัดมีตำแหน่ง อัตรากำลัง เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการหรือของจังหวัดโดยเฉพาะ โดยให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีและให้กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบในการฝึกอบรม

พ.ศ. 2531 – 2532 กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้ส่วนราชการ มีการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบเพื่อสามารถเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในในระเบียบการรับ จ่าย การเก็บรักษา และการนำส่งเงินของส่วนราชการ พ.ศ. 2520 ยังไม่ครอบคลุมถึงขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบที่แท้จริงของการตรวจสอบภายใน จึงได้ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในในระเบียบดังกล่าว และนำมากำหนดเป็นระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2532 ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. 2542

ในปลายปี พ.ศ. 2541 ถึงต้นปี พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังให้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวงเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในในภาพรวมของกระทรวง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการควบคุม ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน งาน โครงการต่าง ๆ และให้จัดตั้งกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในของกระทรวงโดยมุ่งเน้นการตรวจสอบงานโครงการที่มีความสำคัญ หรือที่มีความเสี่ยงสูง หรือที่มีสัญญาณบ่งชี้ว่าอาจมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยประสาน

แผนการตรวจสอบกับหน่วยตรวจสอบภายในในระดับกรม เพื่อให้การตรวจสอบมีขอบเขตงานที่กว้างขวางและไม่ซ้ำซ้อนกัน

ปี พ.ศ. 2548 ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2548 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2548 เป็นต้นไป และถือว่ามีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการแล้ว ส่งผลให้คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงต้องพ้นจากการปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ระเบียบฉบับนี้มีผลบังคับใช้ เป็นต้นไป

2.2.2 แนวคิด หลักการ และเป้าหมาย

2.2.2.1 แนวคิด การตรวจสอบภายใน มีความจำเป็นสำหรับการบริหารองค์การในปัจจุบัน โดยถือว่าเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบริหารงานทั้งในภาคเอกชนและภาคราชการ ซึ่งเดิมจะเน้นเฉพาะการตรวจสอบทางการเงินการบัญชี สำหรับหน้าที่ 3 ลักษณะ คือ การตรวจสอบ การติดตาม และการประเมินผลในปัจจุบัน ได้เน้นเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ จึงเพิ่มการตรวจสอบภายในด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การตรวจสอบการบริหาร

2.2.2.2 หลักการ การตรวจสอบภายในของส่วนราชการ จะยึดถือหลักการเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบได้บรรลุตามแนวคิดข้างต้น 3 ประการ ได้แก่ การมีอำนาจที่จะเข้าตรวจสอบ คือ การที่ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องได้รับมอบอำนาจเพียงพอที่จะเข้าสังเกตหรือตรวจสอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตรวจสอบได้ทั้งหมด การมีเสรีภาพในการตรวจสอบ คือ ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ในการตรวจสอบทุก ๆ ด้าน และผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่มีอำนาจและความรับผิดชอบโดยตรงกับงานที่ทำการตรวจสอบ

2.2.2.3 เป้าหมาย เพื่อให้งานตรวจสอบภายในเป็นไปตามแนวคิดและหลักการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ตรวจสอบภายใน หน่วยรับตรวจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรเข้าใจถึงระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ เช่น โครงสร้างการจัดองค์กร สายการบังคับบัญชา ตำแหน่งและอัตรากำลัง ขอบเขตการปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และผลงานของผู้ตรวจสอบภายใน

2.3 ระเบียบและมาตรฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน นั้น มีระเบียบและมาตรฐานสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายใน ดังนี้คือ

2.3.1 ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2542

ระเบียบฉบับนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งทั่วไปและเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของภาคราชการ และผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยขอสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ดังนี้

2.3.1.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม มีดังนี้

ก) ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ด้วยเทคนิคและวิธีการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไป ปริมาณมากน้อยตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในและความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ

ข) ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน รวมทั้งการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของส่วนราชการให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนตรวจสอบการดูแลรักษาทรัพย์สิน และการใช้ทรัพยากรทุกประเภทว่าเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด

ค) ประเมินผลการปฏิบัติงานและเสนอแนะวิธีการ หรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานตาม ก) และ ข) เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัดยิ่งขึ้น รวมทั้งเสนอแนะเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือการทุจริตฉ้อโกงเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินต่าง ๆ ของทางราชการ

ง) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจถูกต้องตามที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะ

จ) ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ในการประชุมร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับขอบเขตงาน แผนงาน และผลการตรวจสอบ ข้อจำกัดและปัญหาต่าง ๆ ที่ตรวจพบ รวมทั้งหารือเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะวิธีการหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ และประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบของส่วนราชการบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉ) ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นชอบให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอของโครงการของผู้รับจ้างให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะก่อนเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

ช) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ นอกเหนือจากแผนการตรวจสอบประจำปี

2.3.1.2 ขอบเขตงานของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ ตลอดจนการประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งรวมถึง การประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ การสอบทานระบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และหรือ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่ทางราชการกำหนด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบาย การสอบทานความเชื่อถือได้ของข้อมูล การตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและ

ความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น ๆ การวิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

2.3.1.3 ให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและคู่มือการตรวจสอบภายในของกระทรวงการคลัง กรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานของสมาคมวิชาชีพ ในประเทศหรือต่างประเทศ

2.3.1.4 ให้ผู้ตรวจสอบภายในในส่วนกลาง เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อคณะกรรมการตรวจสอบภายในสัปดาห์แรกของเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อพิจารณาความเหมาะสมก่อนเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการอนุมัติให้ดำเนินการภายในเดือนตุลาคม และส่งสำเนาให้กรมบัญชีกลางทราบ

ให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบตามแผนที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ได้รับอนุมัติให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระหว่างปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการตรวจสอบภายในเวลาอันควร หรืออย่างน้อยทุก 2 เดือน หรือเมื่อตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

2.3.2 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546

ระเบียบฉบับนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในที่มีต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในและแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการตรวจสอบภายใน ซึ่งสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้ดังนี้

2.3.2.1 หน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในที่มีต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ดังนี้

ก) กำกับดูแลให้หน่วยตรวจสอบภายในปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอความร่วมมือ หากมีปัญหาหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานให้ชี้แจงเหตุผลต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข) กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้ตรวจสอบการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจให้สอดคล้องกับมาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

2.3.2.2 แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่กำหนดในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่ออกโดยกรมบัญชีกลาง

2.3.2.3 ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน

แนวทางปฏิบัติที่ 1 ผู้กำกับดูแลมีหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดในการทำให้เกิดความมั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้จัดให้มีและดำรงรักษาไว้ซึ่งระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบจัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานการ

ควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งพิจารณาวินิจฉัยข้อตรวจพบและข้อเสนอแนะตามรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อสั่งการให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามความเหมาะสมและทันเวลา ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางปฏิบัติที่ 2 หน่วยตรวจสอบภายในรับผิดชอบในการประเมินการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงาน และช่วยให้หน่วยรับตรวจสามารถประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง กระบวนการควบคุม และกระบวนการกำกับดูแลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่หน่วยรับตรวจกำหนด โดยขอบเขตของการตรวจสอบภายในโดยทั่วไปรวมถึงการสอบทานและประเมินการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลของหน่วยรับตรวจ ซึ่งครอบคลุมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินงานหรือการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ความมั่นใจในความถูกต้องครบถ้วนและน่าเชื่อถือของข้อมูลการเงิน การดำเนินงาน การดูแลรักษาทรัพย์สินและผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจมิให้เกิดการสูญเสีย การเสียหาย รวมทั้งการเสียหายจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ และความมั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามนโยบาย วิถีปฏิบัติ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ และการเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

การสอบทานและติดตามแผนการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานเพื่อช่วยให้หน่วยรับตรวจเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

การให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษกับสภาพแวดล้อมของความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล

แนวทางปฏิบัติที่ 3 หน่วยตรวจสอบภายในควรอยู่ในโครงสร้างการแบ่งส่วนงานของ ส่วนราชการอย่างเป็นทางการ และมีสถานภาพสูงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ โดยให้ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือมีสายการบังคับบัญชาตามที่กระทรวงการคลังหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนด และหัวหน้าส่วนราชการจะมอบหมายให้ผู้อื่นควบคุมดูแลและปกครองบังคับบัญชาแทนไม่ได้ และจะแต่งตั้งให้หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในไปรักษาการในตำแหน่งอื่นหรือแต่งตั้งผู้อื่นมารักษาการในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในในขณะเดียวกันไม่ได้ และส่วนราชการควรจัดสรรบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยตรวจสอบภายในอย่างเหมาะสมกับปริมาณงานและความซับซ้อนของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการ โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยตรวจสอบภายในควรปฏิบัติงานเต็มเวลาและไม่ควรไปช่วยปฏิบัติงานอื่นใดที่ไม่ใช่งานที่เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานตรวจสอบภายใน

กรณีส่วนราชการซึ่งไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังด้านการตรวจสอบภายในหรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ ถ้ามีเหตุผลความจำเป็นและมีประโยชน์คุ้มค่าที่ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายใน ส่วนราชการอาจมอบหมายบุคลากรภายในที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในตามที่เห็นควรโดยบุคลากรดังกล่าวต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงและต้องปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเต็มเวลา

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคคลภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ส่วนราชการอาจแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสม หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้อง และส่วนราชการควรกำหนดให้มีการจัดทำขอบเขตโดยละเอียดของงานที่จะจ้างผู้เชี่ยวชาญ (Term of Reference) หรือกำหนดคำสั่งแต่งตั้งบุคคลภายนอกในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายใน

ไม่ว่าในกรณีใด การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางปฏิบัติที่ 4 ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระจากกิจกรรมที่ตรวจสอบภายใน โดยมีสถานภาพที่สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นอิสระตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ปราศจากอคติและมีความเป็นกลาง โดยผู้ตรวจสอบภายในควรอยู่ในสถานะที่สามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากความมีอคติและการแทรกแซงจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ควรมีการปฏิบัติงานตรวจสอบในหน่วยงานหรือกิจกรรมที่ตนเคยปฏิบัติมาก่อน อันจะทำให้หรืออาจทำให้เสียความเป็นกลางในการแสดงความคิดเห็น หรืออาจมีการขัดแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ยกเว้นเป็นงานให้คำแนะนำปรึกษา

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป และคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี) ทันทันทีที่ทราบหรือสงสัยว่าตนเองขาดหรือสงสัยว่าขาดความเป็นกลางในงานตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมายอันเนื่องมาจากการขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการไม่ควรกำหนดให้ หน่วยตรวจสอบภายในมีอำนาจสั่งการในเชิงการบริหาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกลาง

แนวทางปฏิบัติที่ 5 ผู้ตรวจสอบภายในมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงพหุของมาตรฐานการควบคุมภายในที่ฝ่ายบริหารกำหนด เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการเกิดการทุจริต ทั้งนี้ฝ่ายบริหารของส่วนราชการเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต โดยการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานวิชาชีพไม่สามารถให้หลักประกันว่าจะค้นพบการทุจริต ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรทำหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันหรือค้นหาการทุจริต แต่ควรใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติงานของตนที่จะสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงต่อความเสียหายของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ได้ดังนี้คือ

ในการสอบทานระบบการควบคุมภายใน ผู้ตรวจสอบภายในควรพิจารณาและให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับจุดอ่อนที่มีสาระสำคัญที่ตรวจพบจากระบบการควบคุมภายในนั้นว่ามีความเสี่ยงที่จะเกิดทุจริตหรือข้อผิดพลาดหรือไม่ ในการสอบทานกิจกรรมที่ตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรตื่นตัวและตระหนักถึงโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์แก่ฝ่ายบริหารเพื่อป้องกันการทุจริตโดยผู้ตรวจสอบภายในสามารถเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานตรวจสอบทุจริต ซึ่งอาจหมายถึงการตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นแล้ว หรือการทุจริตที่ยังเป็นที่สงสัยอยู่

การป้องกันและค้นหาการทุจริตเป็นงานที่หน่วยตรวจสอบภายในช่วยฝ่ายบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่มีการทุจริตเป็นอุปสรรค ดังนั้นการวางแผนอย่างระมัดระวังรอบคอบ ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะตรวจสอบจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ตรวจสอบภายใน หน่วยตรวจสอบภายในจำเป็นต้องประสานงานกับฝ่ายบริหารอย่างใกล้ชิด และฝ่ายบริหารต้องเห็นความสำคัญโดยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำการตรวจสอบนั้น ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารควรดำเนินการให้หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตโดยไม่ชักช้า เพื่อให้หน่วยตรวจสอบภายในประเมินการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลที่มีอยู่ว่าพอเพียงหรือไม่ และหรือเพื่อวางแผนการตรวจสอบให้สามารถพบหรือลดโอกาสการทุจริตและเพื่อให้ คำแนะนำฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการตรวจสอบในรายละเอียดและการปรับปรุงการควบคุมภายใน

แนวทางปฏิบัติที่ 6 ส่วนราชการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานหรือบริหารงาน ควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในซึ่งมีความรู้ ความสามารถอย่างเพียงพอที่จะตรวจสอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถประเมินและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์

2.3.2.4 การปฏิบัติหน้าที่การตรวจสอบภายใน

แนวทางปฏิบัติที่ 7 ผู้ตรวจสอบภายในควรประพฤติปฏิบัติตนตามหลักปฏิบัติที่กำหนดในจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความมีจุดยืนที่มั่นคง ความเที่ยงธรรม การรักษาความลับ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นใจในความเที่ยงธรรมและการให้คำแนะนำปรึกษาที่มีคุณภาพ

แนวทางปฏิบัติที่ 8 ส่วนราชการควรจัดให้มีเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อให้บุคลากรทุกระดับของหน่วยรับตรวจมีความเข้าใจ อันดีต่อการจัดให้มีหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของหน่วยตรวจสอบภายใน โดยหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในควรจัดทำและเสนอเอกสารข้างต้นของหน่วยตรวจสอบภายในต่อผู้รับตรวจเพื่อพิจารณาอนุมัติ ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับดูแล หรือคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี) ทั้งนี้ควรมีการสื่อสารเอกสารดังกล่าวให้บุคลากรทุกระดับของหน่วยรับตรวจทราบทั่วกัน โดยเอกสารนั้นควรมีสาระสำคัญอย่างน้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์และขอบเขตของการตรวจสอบภายใน และสายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายใน โดยเอกสารดังกล่าวควรระบุถึงการให้อำนาจหน้าที่หน่วยตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเข้าถึงและการติดต่อสื่อสารโดยตรงกับบุคลากรของส่วนราชการ การเข้าถึงข้อมูลและแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยรับตรวจ รวมถึงข้อมูลด้านการบริหารและรายงานการประชุมของฝ่ายบริหาร การตรวจสอบกิจกรรมและส่วนงานต่าง ๆ ของหน่วยรับตรวจ และการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ

แนวทางปฏิบัติที่ 9 กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหมายถึงการจัดทำแผนการตรวจสอบ การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบ และการติดตามผล การปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายในตามกระบวนการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยทั่วไปครอบคลุมถึงการตรวจสอบและการประเมินผลสำเร็จของทุกกิจกรรมในส่วนราชการ การตรวจสอบภายในจึงสามารถกระทำได้เป็น 3 ประเภทหลัก คือ การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน การตรวจสอบด้านการเงิน และการตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนด การตรวจสอบภายในจึงไม่ควรเน้นการตรวจสอบประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ควรเลือกประเภทของการตรวจสอบที่เหมาะสมที่สุด โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ การตรวจสอบของส่วนราชการที่กำหนดไว้ตามเอกสารที่กล่าวไว้ในแนวทางปฏิบัติที่ 8 และความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของส่วนราชการที่เป็นผลจากการประเมินการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล

การประเมินการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอาจกระทำได้นี้คือการบริหารความเสี่ยงกระทำได้โดยการประเมินการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญเพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ การควบคุมกระทำได้โดยการประเมินประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการควบคุมและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงการควบคุมอย่างต่อเนื่อง การกำกับดูแลกระทำได้โดยการประเมินและปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแลให้ดีขึ้นโดยการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจและสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การติดตามผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การให้ความมั่นใจว่าบุคลากรของส่วนราชการมีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและผลการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าหรือผลประโยชน์ของส่วนราชการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3.3 มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

ส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

2.3.3.1 มาตรฐานด้านคุณสมบัติ

ก) วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ หน่วยงานตรวจสอบภายใน ควรกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของงานตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการไว้ในกฎบัตรการตรวจสอบภายใน เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางปฏิบัติงานที่สำคัญของหน่วยตรวจสอบภายในและต้องเผยแพร่กฎบัตรดังกล่าวให้ทราบทั่วกันในส่วนราชการ

ข) ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ความเป็นอิสระ เช่น การรายงานผลการตรวจสอบหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในควรรายงานตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ โดยการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในควรปราศจากการแทรกแซงทั้งในเรื่องการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบ

ความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในต้องเป็นผู้ที่มีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์ สุจริตและมีจริยธรรม และต้องหลีกเลี่ยงภาวะการขัดแย้งกันทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest) โดย

ข้อจำกัดของความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมนั้น ผู้ตรวจสอบภายในควรเปิดเผยถึงสาเหตุหรือข้อจำกัดที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระหรือเป็นธรรม

ค) ความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบ ความเชี่ยวชาญ เช่น ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความรู้ ทักษะและความสามารถอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบและควรสะสมความรู้ ทักษะและความสามารถอื่น ๆ จากการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรให้คำแนะนำช่วยเหลือทีมงาน ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีวิจญาณในการสังเกตและสงสัย และหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในไม่ควรรับงานการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำและความช่วยเหลือใด ๆ หากทีมงานขาดความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นอย่างทั้งหมดหรือบางส่วน

ความระมัดระวังรอบคอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ขยายขอบเขตงาน กรณีที่จำเป็นเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ความซับซ้อนของงาน ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ความเพียงพอและประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแล โอกาสหรือความเป็นไปได้ในการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผู้ตรวจสอบภายในควรหมั่นศึกษาหาความรู้ ทักษะและความสามารถอื่น ๆ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

ง) การประกันคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในควรปรับปรุงและรักษาระดับคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน โดยมีการปรับปรุงงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน และติดตามดูแลประสิทธิภาพของงานอย่างต่อเนื่อง

2.3.3.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ก) การบริหารงานตรวจสอบภายใน ได้แก่ การวางแผนการตรวจสอบ โดยหน่วยตรวจสอบภายใน ควรจัดทำแผนการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของส่วนราชการ โดยควรเริ่มจากการประเมินความเสี่ยง และควรกระทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง การเสนอและอนุมัติแผนการตรวจสอบ โดยควรนำเสนอเรื่องทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีด้วย โดยแผนการตรวจสอบอนุมัติโดยหัวหน้าส่วนราชการ

การบริหารทรัพยากร หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรดูแลให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติ นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรกำหนดนโยบายและขั้นตอนในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

การประสานงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการอื่นและผู้ตรวจสอบภายนอก รวมทั้งบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน เพื่อให้ขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมทุกเรื่องอย่างเหมาะสมและหลีกเลี่ยงการ

ปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน และการรายงานผลการปฏิบัติงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรรายงานผลการปฏิบัติงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ และรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ 4 เดือนครั้ง เพื่อให้ทราบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ

ข) ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน คือ การประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น ช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ และปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลของส่วนราชการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินงานของส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในอันที่จะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการ

ค) การวางแผนการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในด้านการให้หลักประกันและการให้คำปรึกษา โดยควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของงาน และวิธีการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่สำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ความเพียงพอและควมมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายใน และโอกาสในการปรับปรุงกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมให้ดีขึ้น โดยพิจารณาดังนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์ ควรเน้นเรื่องความเสี่ยง การควบคุม และกระบวนการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับงานที่จะทำ กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติงานให้เพียงพอในอันที่จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุตามวัตถุประสงค์ การจัดสรรทรัพยากร ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะและความซับซ้อนของงาน ตลอดจนข้อจำกัดของเวลาและงบประมาณที่มีอยู่ และแนวทางการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำรายละเอียดของการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ทีมงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

ง) การปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรรวบรวม วิเคราะห์ ประเมินและบันทึกข้อมูลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยการรวบรวมข้อมูล ผู้ตรวจสอบภายในควรรวบรวมข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ (Reliable) มีความเพียงพอ (Sufficient) มีความเกี่ยวข้อง (Relevant) และที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์และประเมิน ผู้ตรวจสอบภายในควรใช้วิธีการวิเคราะห์และประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อสรุปและผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ การบรรลุข้อมูล ผู้ตรวจสอบภายในควรบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอต่อการสนับสนุนข้อสรุปการรายงานผล และการควบคุมการปฏิบัติงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรควบคุมการปฏิบัติงานที่ได้มอบหมายอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานจะสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในด้วย

จ) การรายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรรายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างทันทั่วทั้งที่ หลักเกณฑ์ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน ควรประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ขอบเขต สรุปผลการตรวจสอบ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยรายงานผลควรมีข้อคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน และกล่าวถึงข้อตรวจสอบที่ดีในการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจด้วย

คุณภาพของรายงานผลการปฏิบัติงาน ควรรายงานด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน เที่ยงธรรม รัดกุม สร้างสรรค์และรวดเร็ว กรณีที่หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในพบว่ารายงานที่เสนอเกิดความผิดพลาดหรือละเอียดในการกล่าวถึงประเด็นหลัก ควรส่งรายงานแก้ไขความผิดพลาดดังกล่าวไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้องทันทีสำหรับการรายงานการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ควรเปิดเผยไว้ในรายงานตามรายละเอียด ได้แก่ มาตรฐานที่ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานนั้นได้ และผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน และการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานให้บุคคลที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมทราบ

ฉ) การติดตามผล หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรกำหนดระบบการติดตามผลการนำข้อเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ

ช) การยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรนำเรื่องความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการแต่ยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือกับหัวหน้าส่วนราชการหากยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี) ทราบ เพื่อหาข้อยุติต่อไป

2.3.3.3 จริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน

ก) ความมีจุดยืนที่มั่นคง (Integrity) ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำ ที่อาจนำความเสี่ยงมาสู่วิชาชีพการตรวจสอบภายใน หรือสร้างความเสียหายต่อส่วนราชการ ต้องให้ความเคารพและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและจรรยาบรรณของทางราชการ

ข) ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างความลำเอียงใด ๆ ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งกับผลประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งกระทำการใด ๆ ที่จะทำให้เกิดอคติจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเที่ยงธรรม ไม่พึงรับสิ่งของใด ๆ ที่จะทำให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความไม่เที่ยงธรรมในการใช้วิจารณญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพพึงปฏิบัติ ต้องเปิดเผยหรือรายงานข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญทั้งหมดที่ตรวจพบ ซึ่งหากละเว้นไม่เปิดเผยหรือไม่รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว จะทำให้รายงานการตรวจสอบบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริงหรือเป็นการปิดบังการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ค) การปกปิดความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความรอบคอบในการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับการปฏิบัติงานตรวจสอบ ต้องไม่นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง และไม่กระทำการใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายและนโยบายของทางราชการ

ง) ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองรวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการให้บริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.4 ทฤษฎีการตรวจสอบภายใน

ทฤษฎีการตรวจสอบภายในมีส่วนสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการตรวจสอบภายใน ประเภทของการตรวจสอบภายใน และกระบวนการตรวจสอบภายใน โดยสรุปได้ดังนี้

2.4.1 ความหมายของการตรวจสอบภายใน

2.4.1.1 การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้หลักประกันอย่างเที่ยงธรรมและการให้คำปรึกษาอย่างเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ (ที่มา : The Institute of Internet Auditors : IIA) (กรมบัญชีกลาง, 2546: 4)

2.4.1.2 การตรวจสอบภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานทุกระดับขององค์กรให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 1)

2.4.1.3 การตรวจสอบภายใน หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน การบริหารงานด้านอื่น ๆ ตลอดจนการตรวจสอบบัญชี การวิเคราะห์ประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของการควบคุมภายในของส่วนราชการ รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ (ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2542 อ้างถึงใน กรมบัญชีกลาง, 2544: 90)

2.4.1.4 การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการอย่างเป็นอิสระและเป็นกลางที่หน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจและให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงาน การตรวจสอบภายในช่วยให้หน่วยรับตรวจบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและมีระเบียบแบบแผนที่ดี (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, 2547: 2)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการตรวจสอบภายในตามความเห็นของผู้วิจัยได้ว่า

“การตรวจสอบภายใน” หมายถึง กิจกรรมภายในที่องค์กรจัดให้มีขึ้นเพื่อตรวจสอบ สอบทาน การควบคุมภายใน การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ตลอดจนการให้คำแนะนำ ปรีกษา และข้อเสนอแนะ เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ประเภทของการตรวจสอบภายใน

2.4.2.1 การตรวจสอบทางการเงิน (Financial Auditing) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ทางการเงิน การบัญชี และรายงานทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สินและประเมินความเสี่ยงของระบบการควบคุมภายในของระบบงานต่าง ๆ ว่ามีเพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่บันทึกในบัญชี รายงาน ทะเบียนและเอกสารต่าง ๆ ถูกต้อง และสามารถสอบทานได้ หรือเพียงพอที่จะป้องกันการรั่วไหล สูญหายของทรัพย์สินต่าง ๆ ได้

2.4.2.2 การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance Auditing) เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

2.4.2.3 การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน งาน และโครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือมาตรฐานที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุ้มค่า โดยมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเพียงพอและความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของส่วนราชการ

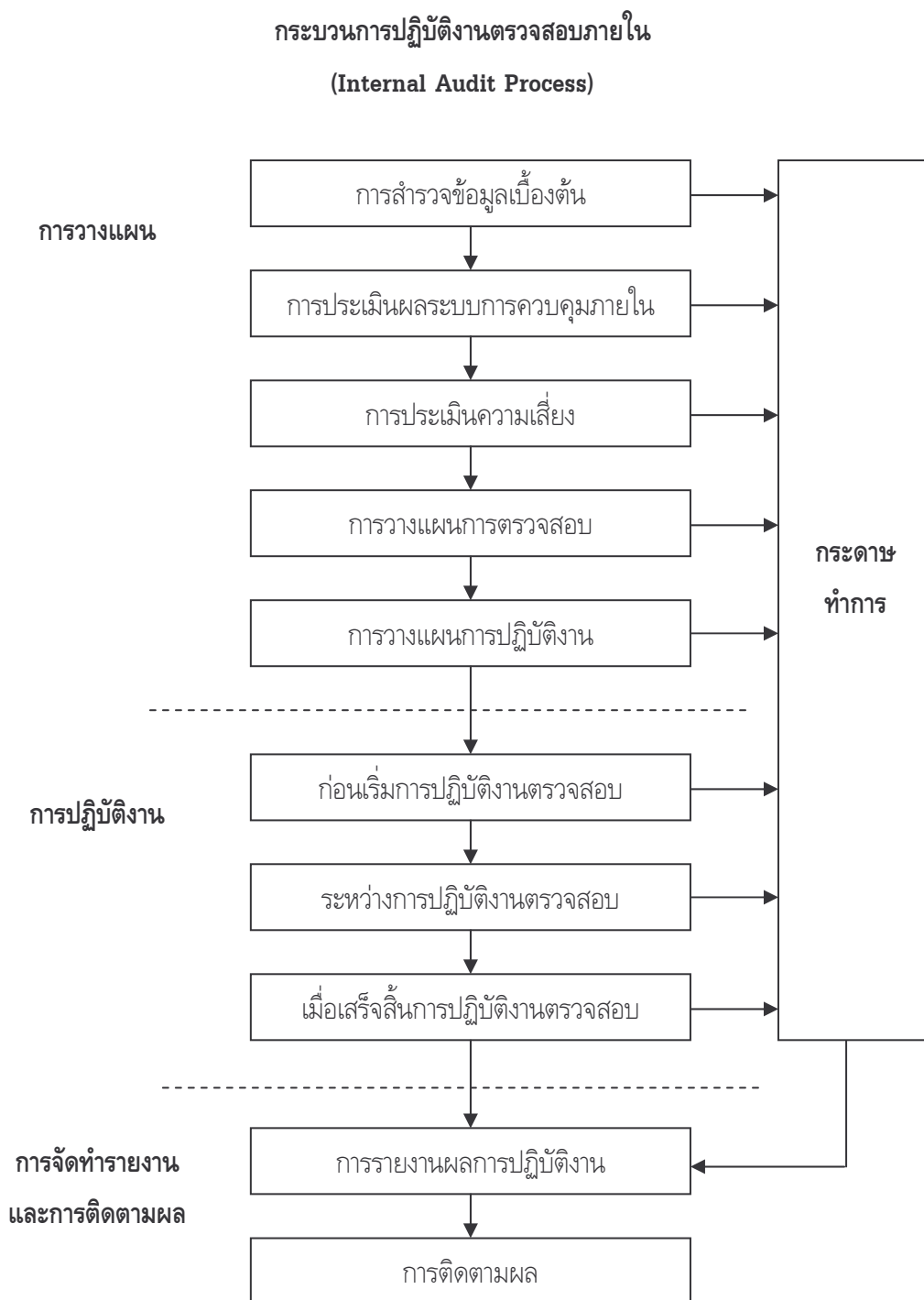
2.4.2.4 การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Auditing) เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของระบบงานและข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งระบบการเข้าถึงข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

2.4.2.5 การตรวจสอบการบริหาร (Management Auditing) เป็นการตรวจสอบการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการ ว่ามีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผน การควบคุม การประเมินผล การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน รวมทั้งการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามหลักการบริหารงาน และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) ในเรื่องความเชื่อถือ ความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม และความโปร่งใส

2.4.2.6 การตรวจสอบพิเศษ (Special Auditing) เป็นการตรวจสอบในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร หรือกรณีมีการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต ผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำ

ที่ส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติดีมิชอบเกิดขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาดำเนินการของ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อไป

2.4.3 กระบวนการตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 2-3 กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
ที่มา : กรมบัญชีกลาง, 2545

2.4.3.1 การวางแผน เป็นกระบวนการเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานตรวจสอบจริง ฉะนั้น การวางแผนที่ดีจะช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ภายในระยะเวลา งบประมาณ และอัตรากำลังที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ก) การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เป็นการเริ่มต้นการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน และระบบการควบคุมภายใน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน อย่างไรก็ตามการรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ผู้ตรวจสอบภายในสามารถดำเนินการได้ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการตรวจสอบต่อไป โดยข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของหน่วยรับตรวจที่ผู้ตรวจสอบภายในควรทำการพิจารณา เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับหน่วยรับตรวจ ระบบบัญชี นโยบายและวิธีการบัญชีที่ใช้ ระบบการควบคุมภายใน ขนาด ประเภท และปริมาณของรายการบัญชีและรายการที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ รายงานทางการเงิน และรายงานอื่น ๆ ของหน่วยรับตรวจ ลักษณะ และประเภทของหน่วยรับตรวจและปัญหาเฉพาะเรื่องของหน่วยรับตรวจ กระดาษทำการและรายงานผลการตรวจสอบปีก่อน เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ

ข) การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน เป็นการพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในหน่วยงานว่าอยู่ในระดับใด รวมทั้งการนำผลที่ได้ดังกล่าวมาเป็นปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบและการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบต้องสอบทานและประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจว่าเหมาะสมและเพียงพอสำหรับการดำเนินงานและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และเพื่อพิจารณากำหนดขอบเขตและวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบให้มีคุณภาพ รัดกุม และเหมาะสม โดยผู้ตรวจสอบต้องประเมินประสิทธิภาพของหน่วยรับตรวจ ในเรื่องแผนการจัดหน่วยงาน วิธีการปฏิบัติงาน และมาตรการต่าง ๆ ของส่วนราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของส่วนราชการ การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ มีการป้องกันและสามารถพบข้อผิดพลาดได้โดยง่าย มีการดูแลรักษาทรัพย์สิน และมีการบันทึกรายการบัญชีถูกต้องและสมบูรณ์

ค) การประเมินความเสี่ยง เป็นการพิจารณาว่ากิจกรรมใดหรือหน่วยงานใดมีความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่อาจเกิดขึ้นจนเป็นผลทำให้การดำเนินงานอาจไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานในระดับความสำคัญมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตรวจสอบและแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ง) การวางแผนการตรวจสอบ เป็นการจัดทำแผนการตรวจสอบตามข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจข้อมูล การประเมินผลระบบการควบคุมภายในและการประเมินความเสี่ยงตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะทำการตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของส่วนราชการ ทั้งนี้การวางแผนการตรวจสอบ ถือเป็นเครื่องมือช่วยหัวหน้า

หน่วยตรวจสอบภายใน ในการสอบทานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยการเปรียบเทียบผล การปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้หรือไม่และหากมีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในจะได้ปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

จ) การวางแผนการปฏิบัติงาน เป็นการจัดทำแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้าตามที่ ผู้ตรวจสอบภายในได้รับมอบหมาย โดยเป็นการกำหนดว่าตรวจสอบในเรื่องใด ที่หน่วยงานใด ด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต และวิธีการตรวจสอบใด เพื่อให้ได้หลักฐานครบถ้วนและเพียงพอ จนทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบ สามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่วางไว้

2.4.3.2 การปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติงานโดยสอบทานและค้นหาคำข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นจากข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อสรุปผลข้อเท็จจริงหรือข้อตรวจพบต่าง ๆ ที่ได้จากการตรวจสอบ พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

2.4.3.3 การจัดทำรายงานและติดตามผล เป็นการแสดงให้เห็นคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตรวจสอบทั้งหมด ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการได้รับประโยชน์จากงานตรวจสอบภายในมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับ การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานว่าจะมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด และสิ่งสำคัญประการหนึ่งของรายงาน คือ ผู้ตรวจสอบภายในควรรายงานการประเมินผลระบบการควบคุมภายในต่อผู้บริหารด้วย สำหรับในส่วนการ ติดตามผลจะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้รับตรวจได้ปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะในรายงานของผู้ตรวจสอบภายใน ที่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่ เพียงไร

ก) การจัดทำรายงาน ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ กำหนดไว้ว่า ผู้ตรวจสอบจะต้องเสนอรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการทราบผลการปฏิบัติงานของ หน่วยงานและพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี โดยผู้ตรวจสอบต้องรวบรวมข้อเท็จจริง และปัญหาที่ตรวจพบ ตามที่ปรากฏในกระดาษาทำการตลอดจนเอกสารหลักฐานที่ใช้อ้างอิงในแต่ละเรื่อง เรียงตามลำดับ

1. ประเภทของรายงานผลการตรวจสอบ ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบ เป็นการรายงานในเรื่อง ที่ตรวจพบให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงของส่วนราชการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยควรมีสาระสำคัญดังนี้คือ ข้อความหรือบทนำเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจ วัตถุประสงค์ของ การตรวจสอบ ขอบเขตและวิธีการตรวจสอบ ระยะเวลาที่ตรวจสอบ สรุปผลการตรวจสอบ ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ สรุปผลการติดตามผลการตรวจสอบของครั้งก่อน (ถ้ามี) เอกสารประกอบหรืออ้างอิง (ถ้ามี) ชื่อผู้รายงาน และรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบว่าปฏิบัติงานตามหรือ แตกต่างจากแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการ โดยควรมีสาระสำคัญดังนี้คือ แผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ สาเหตุของความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติงานจริง กับแผนที่กำหนดไว้

2. รูปแบบการเสนอรายงานมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รายงานด้วยวาจา เป็นการรายงานในกรณีที่ตรวจพบเหตุการณ์ไม่ปกติอันอาจก่อให้เกิดผลเสียมากแก่ส่วนราชการ หัวหน้าผู้ตรวจสอบต้องรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการทันทีแล้วสรุปเสนอรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการอีกครั้ง และรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการรายงานตามปกติให้เสนอรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการภายในเวลาอันสมควร หรืออย่างน้อยทุก 2 เดือน หรือเมื่อตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

ข) การติดตามผลการตรวจสอบ เมื่อเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อหัวหน้าส่วนราชการแล้ว ผู้ตรวจสอบจะต้องติดตามและรายงานผลการติดตาม โดยกรณีหัวหน้าส่วนราชการไม่สั่งการ ผู้ตรวจสอบภายในควรรายงานเรื่องดังกล่าวไว้ในรายงานครั้งต่อไป กรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งการแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามผลการปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ โดยกรณีปฏิบัติตามคำสั่งให้รายงานถึงผลการปฏิบัติ กรณีปฏิบัติแตกต่างหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้รายงานถึงสาเหตุ

นอกจากนี้ การตรวจสอบภายในนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องจัดทำกระดาดำทำการ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบทุกประเภท ทั้งนี้เพื่อทำการเก็บบันทึกข้อมูลทั้งหลายที่ผู้ตรวจสอบรวบรวมได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบ อันจะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการร่างและสรุปรายงานผลการตรวจสอบ ถือเป็นบันทึกช่วยจำและหลักฐานประกอบการรายงานที่สำคัญของผู้ตรวจสอบ โดยประเภทของกระดาดำทำการ ได้แก่ กระดาดำทำการที่ผู้ตรวจสอบจัดทำขึ้นเอง เช่น บันทึกผลการตรวจสอบ แผนการตรวจสอบและรายละเอียดการปฏิบัติงานต่าง ๆ กระดาดำทำการที่จัดทำโดยหน่วยรับตรวจ เช่น สำเนาเอกสาร หรือสำเนา รายละเอียดประกอบบัญชีหรืออื่น ๆ และแผนผังทางเดินของระบบงาน และกระดาดำทำการที่ผู้ตรวจสอบได้รับจากบุคคลภายนอก เช่น ใบตอบรับแจ้งการยืนยันยอด แบบสอบถาม และหนังสือร้องเรียนการทุจริต

สาระสำคัญที่ควรปรากฏในกระดาดำทำการ ได้แก่ ชื่อหน่วยรับตรวจ โครงการตรวจสอบและรหัสงานตรวจสอบ ชื่อกระดาดำทำการ งวดที่ทำการตรวจสอบ แหล่งที่มาของข้อมูล วัตถุประสงค์ในการจัดทำ วิธีการตรวจสอบที่ใช้ รหัสกระดาดำทำการ ชื่อผู้จัดทำและวันที่จัดทำ ชื่อผู้สอบทานและวันที่สอบทาน สรุปผลการตรวจสอบ และข้อสังเกตอื่นที่พบจากการตรวจสอบ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัญหาจากการปฏิบัติงาน การบริหารงาน และพัสดุ และ 2) ความต้องการ การสร้างแรงจูงใจ และความพึงพอใจ ได้ดังนี้

2.5.1 ปัญหาจากการปฏิบัติงาน การบริหารงาน และพัสดุ

2.5.1.1 อัญชลี (2542: 56 - 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรณีศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 2 จังหวัดชลบุรี โดยทำการศึกษาจากกระบวนการปฏิบัติงานการตรวจสอบ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โดยผู้ตรวจสอบมีความคิดเห็นด้านการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นว่าค่อนข้างยากในการปฏิบัติเพราะหากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นแล้วไม่พบประเด็นที่จะตรวจสอบจะเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจึงมีปัญหาคงอยู่ในระดับกลางตามความเห็นของผู้ตรวจสอบ

ด้านการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน พบว่า แบบฟอร์มที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนดซึ่งใช้มานานหลายปีและเป็นแบบฟอร์มที่ใช้ร่วมกันทั้งการตรวจสอบบัญชี และการตรวจสอบการดำเนินงาน ไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือวิธีการดำเนินงานในปัจจุบัน มีผลให้ผู้ตรวจสอบมีปัญหในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

ด้านการวางแผนการตรวจสอบ เนื่องจากเป็นหัวใจสำคัญของการตรวจสอบซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบจึงต้องพยายามทำงานสำเร็จแม้จะเป็นเรื่องยากก็ตาม ทำให้การวางแผนการตรวจสอบจัดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญในอันดับที่ 2

ด้านการรวบรวมหลักฐานในการตรวจสอบ จากผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาในระดับปานกลางและจัดอยู่ในอันดับสุดท้ายของปัญหาตามกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ

ด้านการสรุปประเด็นข้อตรวจพบ พบว่า การปฏิบัติทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยคุ้นเคยมาก่อน ทำให้การสรุปประเด็นข้อตรวจพบ จัดเป็นปัญหาสำคัญในอันดับที่ 1

ด้านการจัดทำรายงานการตรวจสอบ พบว่า เนื่องจากผู้ตรวจสอบต้องออกรายงานโดยตรงถึงผู้รับตรวจ และไม่คุ้นเคยกับการจัดทำรายงานจึงยากและมีปัญหาในการตรวจสอบจัดอยู่ในระดับปานกลาง

2.5.1.2 ทศพร (2546: 67 - 68) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานกองการศึกษาของเทศบาลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลเมืองจะเชิงเตาและเทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาในส่วนของการบริหารงานด้านการบริหารงานธุรการและการเงินในเรื่องการติดต่อประสานงานเพื่อติดตามงาน ความเป็นระบบของการรายงานหรือเสนองาน ความเป็นระบบในการจัดเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมในการบริหาร งบประมาณบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ต้องมีการปรับปรุงการให้บริการด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดสรรงบประมาณและการเบิกจ่ายให้รวดเร็วขึ้น การสนับสนุนให้โรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดซื้อจัดจ้างมากยิ่งขึ้น การปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินให้เป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านนี้ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน

2.5.1.3 พลชัย (2545: 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและรูปแบบการบริหารพัสดุที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่พัสดุมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุประสบปัญหาค่อนข้าง ๆ กันคือ ผู้ใช้งานไม่มีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้พัสดุและพบปัญหาในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านพัสดุได้แก่ ขั้นตอนการจำหน่าย การจัดหา การบำรุงรักษา การแจกจ่ายและควบคุม

2.5.1.4 อุทิศ (2544: 95) ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่ากรณีมีปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุนั้น มีแนวทางแก้ไข

ปัญหาดังกล่าวประการหนึ่ง คือ ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานพัสดุได้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับระเบียบและแนวทางในการปฏิบัติงานพัสดุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.5.1.5 เสาวคนธ์ (2541: 64-66) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของตำรวจหญิงในสังกัด ตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า ปัญหาจากการปฏิบัติงานของตำรวจหญิง ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 4 มีปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในระดับมาก กล่าวคือ มีปริมาณไม่เพียงพอและไม่ตรงตามความต้องการในการใช้งาน นอกจากนี้พบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ขาดคุณภาพ การเบิกจ่ายยุ่งยาก มีหลายขั้นตอนและซับซ้อน

2.5.1.6 วลัยยา (2545: 52 - 55) ทำการวิจัยสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า ด้านกระบวนการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและลักษณะของเนื้อหาที่รับผิดชอบ พนักงานตรวจสอบมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าไม่มีขั้นตอนใดหรือลักษณะของงานในด้านใด ที่มีปัญหาหรือสมบรูณ์แบบต่อการทำงานด้านการตรวจสอบเป็นพิเศษ ระดับความเหมาะสมของด้านกระบวนการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการยอมรับระหว่างผู้ตรวจสอบและผู้รับตรวจ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเต็มใจที่จะได้รับการตรวจและความร่วมมือของผู้รับตรวจ พบว่า พนักงานแต่ละสาขาจะปฏิบัติต่อพนักงานตรวจสอบไม่เหมือนกัน ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดจะให้ความร่วมมือและเต็มใจที่จะร่วมงานกับพนักงานตรวจสอบมากกว่าในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในด้านการยอมรับระหว่างผู้ตรวจสอบและผู้รับการตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสื่อสารระหว่าง ผู้ตรวจสอบกับผู้รับการตรวจสอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องการพิจารณาความดีความชอบและความยุติธรรมในการแบ่งงาน พบว่า ยังไม่มีความเป็นกลางและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน การเปรียบเทียบระดับความเหมาะสมของสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานด้านการตรวจสอบ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันในด้านการยอมรับ โดยพนักงานที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับสูงกว่า 5 ปี ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมของสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน

2.5.1.7 พรพิมล (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดในการสอบบัญชีภายใต้มาตรการสับเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของ Sarbanes-Oxley Act ในประเทศไทย พบว่า ปีที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ระดับความเสี่ยงในการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดอยู่ในระดับสูง ซึ่งปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงดังกล่าว คือ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทผู้รับการตรวจสอบ และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทผู้รับการตรวจสอบ

2.5.2 ความต้องการ การสร้างแรงจูงใจ และความพึงพอใจ

2.5.2.1 เพ็ญสุดา (2547: 55 - 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ พนักงานสังกัดรองผู้ว่าการบริหารการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น

ของพนักงานสังกัดรองผู้ว่าการบริหารการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในด้านความพึงพอใจในหน่วยงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ความยุติธรรม การส่งเสริมให้พัฒนาความรู้ความสามารถและสวัสดิการในหน่วยงาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา บุคลากรในหน่วยงานมีความสัมพันธ์กันทุกระดับชั้น แม้ในขณะปฏิบัติงานจะประสบปัญหา ผู้บังคับบัญชาก็เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าปรึกษาหารือ เปิดโอกาสให้แสดงความรู้ ความสามารถและความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี มีการยอมรับและยกย่องในผลงาน ทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในผลงานที่ตนปฏิบัติและเป็นขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานอีกประการหนึ่ง

ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาความรู้ ความสามารถ พบว่า หากหน่วยงานจะส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาความรู้ ความสามารถโดยการศึกษาคืออบรม ดูงาน และให้ทุนการศึกษาจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังพบความต้องการได้รับทุนหรือสนับสนุนช่วยเหลือในการอบรม ดูงาน เพิ่มทักษะนอกสถานที่เพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อรับความเปลี่ยนแปลงความทันสมัยของเทคโนโลยีให้เท่าทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดเวลา

ด้านสวัสดิการ พบว่า เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ และคุณภาพของ Hardware และ Software ไม่เท่าทันกับความก้าวหน้าหรือการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

2.5.2.2 วริษฐา (2547: 108) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของพนักงานการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) สำนักงานใหญ่ พบว่า พนักงานการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) สำนักงานใหญ่มีความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความคิดอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการฝึกอบรมด้านการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (Systematic Planning) มากที่สุด ด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน พบความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการมากที่สุดในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับบริหารและจัดการสำนักงาน และด้านความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุด

2.5.2.3 วีระเดช (2540: 107 - 108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการสนับสนุนทางการเงินและบัญชี ในการเริ่มประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จ พบความต้องการการสนับสนุนด้านการบัญชี 3 ด้านที่สำคัญคือ ด้านที่เกี่ยวกับความรู้ทางการบัญชี ด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางการบัญชี และด้านการจัดทำและบริหารงานเอกสาร ส่วนความต้องการการสนับสนุนทางการเงิน นั้น พบว่า มีความต้องการการสนับสนุนทางด้านงบประมาณสำหรับการเริ่มประกอบอาชีพอิสระเป็นสำคัญ

2.5.2.4 สัมพันธ์ (2544: 59) ทำการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่หัวหน้างานสารบรรณในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านความรู้และทักษะ พบว่า ความต้องการของผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายส่งเสริมการศึกษาต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ในระดับที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานเป็นอันดับสำคัญ

2.5.2.5 กุลโสภณ (2546: 32-33) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทั่วไปธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทั่วไปธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน) ด้านผลตอบแทนรายได้ (เงินเดือน) ไม่เป็นที่เพียงพอที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจได้มากนัก แต่ธนาคารมีแรงจูงใจชนิดอื่น คือ สวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ พนักงานร้อยละ 60 เห็นว่าความทันสมัยของอุปกรณ์ทำให้มีผลต่อการทำงาน ความรวดเร็ว ความมีคุณภาพของเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมให้ทำงานได้ดีและรวดเร็วมากขึ้น ด้านความรู้ พนักงานร้อยละ 86 เห็นว่าการได้รับวิทยาการใหม่ ๆ ในเรื่องความรู้และการฝึกอบรมในหน้าที่การงานอย่างดีและการเพิ่มเติมความรู้ จะทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน พบว่า ผู้บังคับบัญชาเป็นแรงจูงใจที่ดีในการทำงาน ในเรื่องการให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงาน และด้านความมีอิสระในการทำงาน พบว่า การทำให้พนักงานมีอิสระในการทำงานเป็นสิ่งที่จูงใจอย่างยิ่งในการทำงาน เช่น การมอบอำนาจในการปฏิบัติงานตรวจสอบ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การทำให้พนักงานรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการทำงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ

2.5.2.6 ศิวิมล (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยกำหนดความพึงพอใจในงานสอบบัญชี: มุมมองของผู้รับการตรวจสอบและหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีด้านต่าง ๆ ความทันต่อเวลาในการปฏิบัติงานตรวจสอบ การให้คำแนะนำและความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพแก่ผู้ตรวจสอบ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชีกับบุคลากรระดับสูงของบริษัทผู้รับการตรวจสอบ มนุษยสัมพันธ์ของผู้สอบบัญชีและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ และผลวิจัยในกลุ่มของหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมาย พบว่า ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชี การใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ การรักษามารยาทในการประกอบวิชาชีพ การปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาชีพอย่างเข้มงวด การวางแผนงานสอบบัญชีอย่างเหมาะสมและการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานสอบบัญชี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัญหาจากการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการหลัก ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล ตลอดจนปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และทำการศึกษาความต้องการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจะทำการศึกษาด้านความต้องการในการพัฒนาตนเองและความต้องการด้านทรัพยากรสำหรับการใช้ในการปฏิบัติงาน โดยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

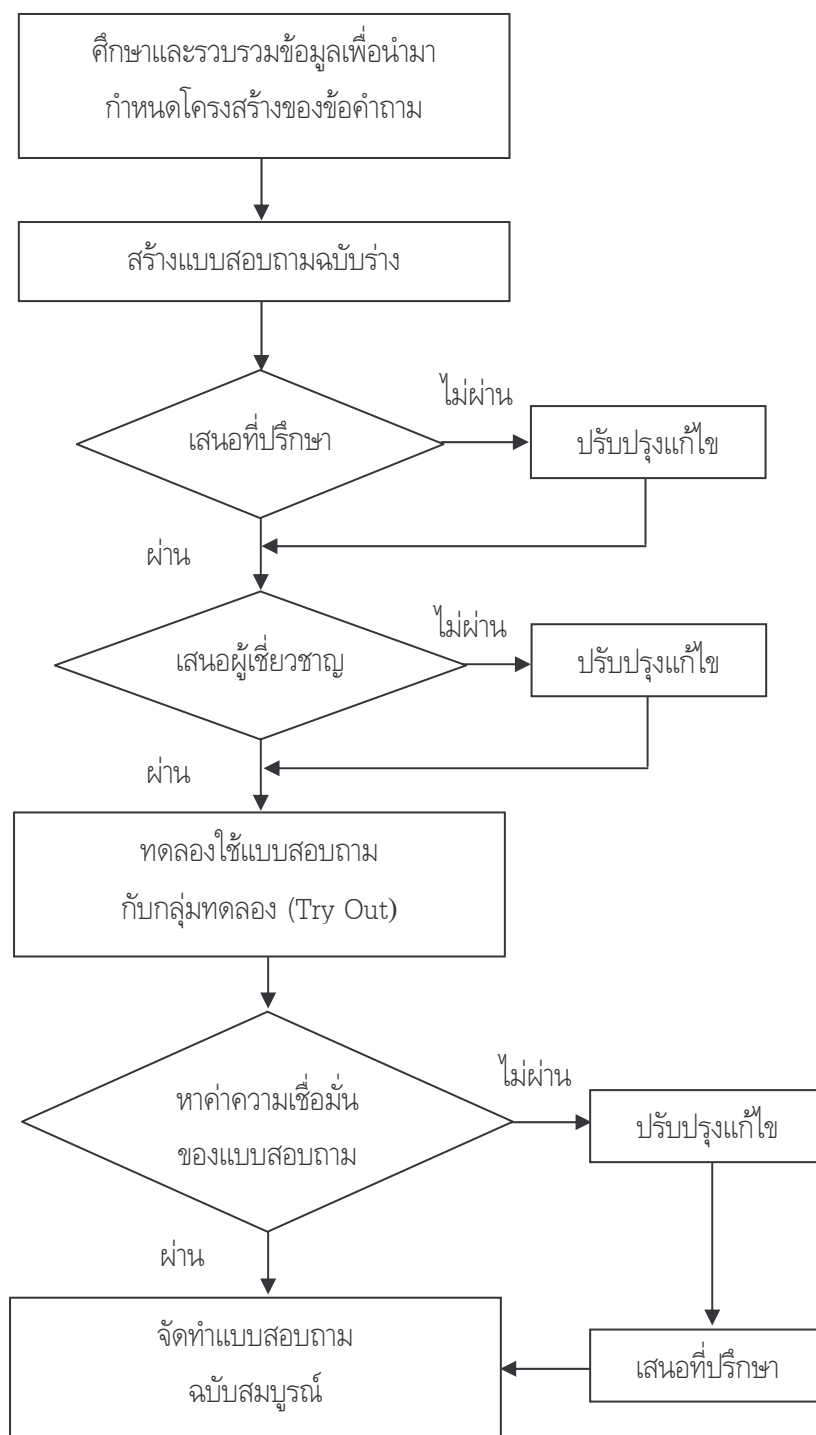
- 3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 24 มหาวิทยาลัย จำนวน 122 คน ตามข้อมูลของกรมบัญชีกลาง (กรมบัญชีกลาง, 2547) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ ก-1

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดทำลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังแสดงไว้ในภาพที่ 3-1

ภาพที่ 3-1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

จากภาพที่ 3 -1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูล รายละเอียดจากหนังสือ เอกสารตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและโครงสร้างของข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ในขั้นนี้ผู้วิจัยทำการพิจารณาข้อคำถามเพื่อกำหนดรูปแบบของคำถามที่เหมาะสมสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยพิจารณาเลือก ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) โดยเลือกใช้สำนวนภาษาของข้อคำถามที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย จำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์และสถานภาพในหน่วยงาน ลักษณะแบบสอบถามใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน การปฏิบัติงานและการรายงานและติดตามผล และปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ ลักษณะแบบสอบถามใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม โดยกำหนดขอบเขตของการเข้ารับการฝึกอบรมตามกระบวนการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล ความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ และความต้องการด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ ลักษณะแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ แบบสอบถามใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

3.2.3 เสนอที่ปรึกษา เมื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 เสนอผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างหลังผ่านการให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามจำนวน 5 ท่านและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.5 ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มทดลอง (Try Out) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำไปทดลองใช้กับผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมาย จำนวน 30 ฉบับ โดยทดลองใช้ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กรมชลประทาน จำนวน 15 ฉบับ และทดลองใช้ในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ จำนวน 15 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 ฉบับ เนื่องจากส่วนราชการทั้ง 2 มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายในเพียงพอสำหรับการใช้เป็นกลุ่มทดลอง

3.2.6 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) แบบสอบถาม มาลงรหัสเพื่อคำนวณหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient's Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (รายละเอียดแสดงดังตารางที่ ข -1)

3.2.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ได้ผ่านการหาคุณภาพของแบบสอบถามจากการทดลองใช้ (Try Out) และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วผู้วิจัยจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 นำหนังสือจากคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือส่งถึงผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จาก 24 มหาวิทยาลัย จำนวน 122 คน

3.3.2 การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 122 ฉบับ โดยจัดส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองไปรษณีย์และอากรแสตมป์ จ่าหน้าซองชื่อและที่อยู่ตอบรับของผู้วิจัย และกำหนดวัน เวลา ตอบกลับแบบสอบถามโดยทำการติดตามทวงถามทางโทรศัพท์

3.3.3 การเก็บรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเอกสารจากไปรษณีย์ตอบรับ ซึ่งผลการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่าจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดตามจำนวนประชากร 122 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้จำนวน 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.90

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับปัญหา ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัญหา มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัญหา มาก
- 3 หมายถึง ระดับปัญหา ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัญหา น้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัญหา น้อยที่สุด

พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

การแปลค่าผลเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดน้ำหนักตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981: 179 - 187) คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับปัญหา มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับปัญหา มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปัญหา ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับปัญหา น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับปัญหา น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับความต้องการ คือ

5 หมายถึง ระดับความต้องการ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความต้องการ มาก

3 หมายถึง ระดับความต้องการ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความต้องการ น้อย

1 หมายถึง ระดับความต้องการ น้อยที่สุด

การแปลค่าผลเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดน้ำหนักตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981: 179 - 187) คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความต้องการ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับความต้องการ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความต้องการ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับความต้องการ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) การแปลผลทำโดยการรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาจัดอันดับความถี่แล้วจึงสรุปรวบรวมประเด็นสำคัญนำเสนอในภาพรวม

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences for Windows) ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน นำเสนอโดยใช้ตารางและแผนภูมิประกอบคำอธิบายภาพ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของผู้ตรวจสอบภายใน
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา
- 1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพในหน่วยตรวจสอบภายใน
- 1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ตามกระบวนการปฏิบัติงานหลัก 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนการตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบ และการรายงาน และติดตามผลการตรวจสอบ ตลอดจนด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการตรวจสอบ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการรายงานและติดตามผลการตรวจสอบ

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมและความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ และด้านความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการ
 ได้รับการฝึกอบรม

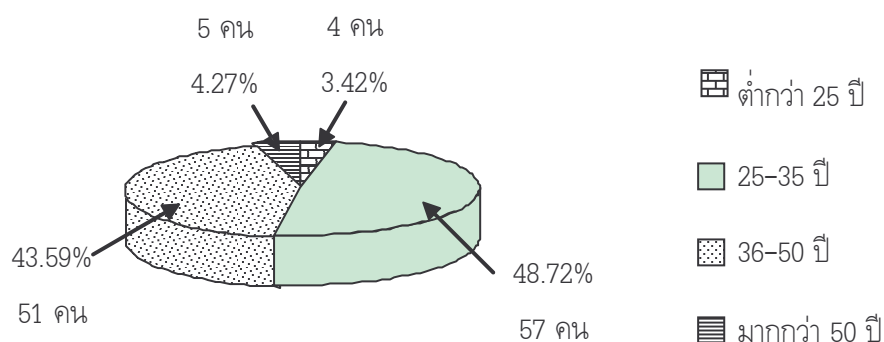
3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการเข้ารับการศึกษาคือในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

4.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไป ได้ดังนี้

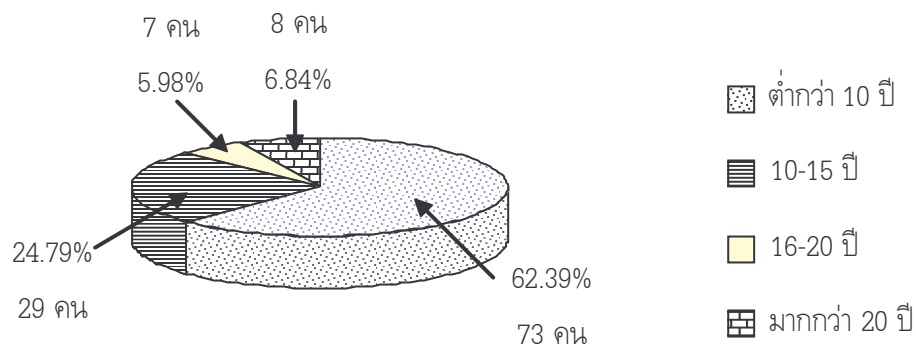
4.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของผู้ตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 4-1 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามอายุ

จากภาพที่ 4-1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มอายุของผู้ตรวจสอบภายในที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 25-35 ปี ซึ่งมีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 36-50 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 กลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.27 และกลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.42 ตามลำดับ

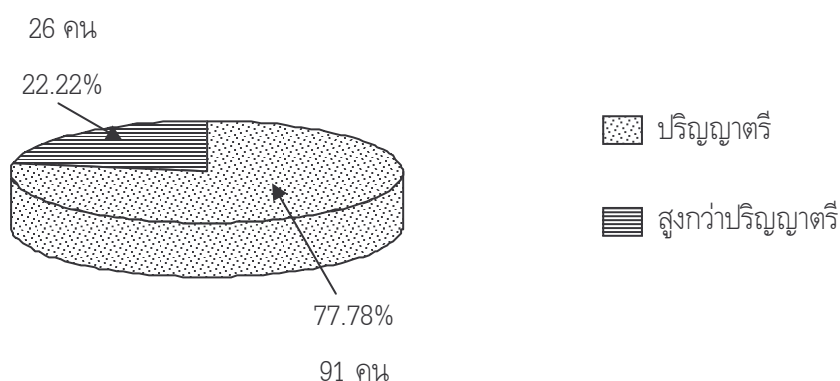
4.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 4-2 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน

จากภาพที่ 4-2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวนสูงสุด คือ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 62.39 รองลงมา คือ 10-15 ปี มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79 กลุ่มมากกว่า 20 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.84 และกลุ่ม 16-20 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.98 ตามลำดับ

4.1.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา

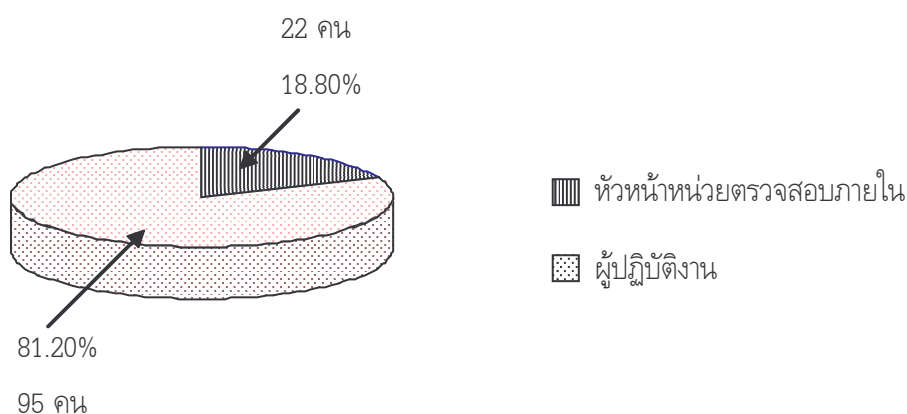
ภาพที่ 4-3 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

จากภาพที่ 4-3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 โดยสามารถจำแนกรายละเอียดสาขาที่จบการศึกษาจากคำถามปลายเปิด ได้ดังนี้

ตารางที่ 4-1 แสดงข้อมูลจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาที่จบการศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	รวม	ลำดับที่
1. สาขาการบัญชี	70	6	76	1
2. สาขาบริหารธุรกิจ	6	11	17	2
3. สาขาการจัดการ	4	1	5	3
4. สาขาการเงินการธนาคาร	4	-	4	4
5. สาขารัฐศาสตร์	1	3	4	5
6. สาขาการตลาด	3	-	3	6
7. สาขาเศรษฐศาสตร์	-	3	3	6
8. สาขาสารสนเทศ	-	2	2	8
9. ไม่ระบุ	3	-	3	
รวมทั้งสิ้น	91	26	117	

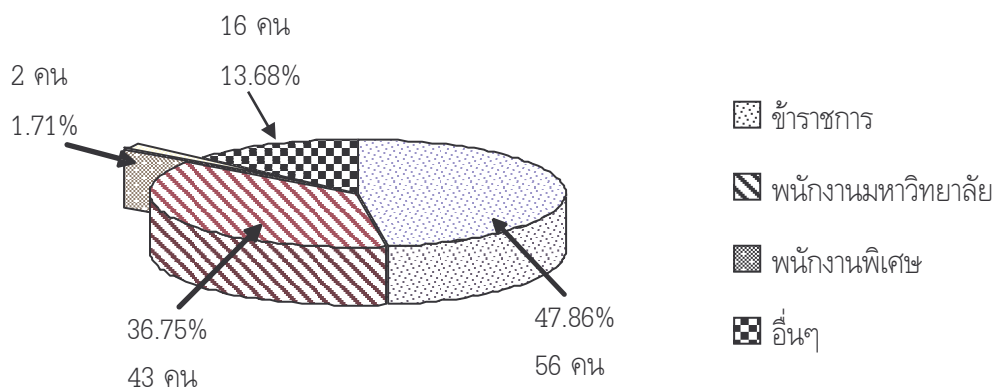
4.1.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพในหน่วยตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 4-4 แสดงค่าร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามสถานภาพในหน่วยตรวจสอบภายใน

จากภาพที่ 4-4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบภายใน ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นผู้ปฏิบัติงาน มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 81.20 และมีสถานภาพเป็นหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80

4.1.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

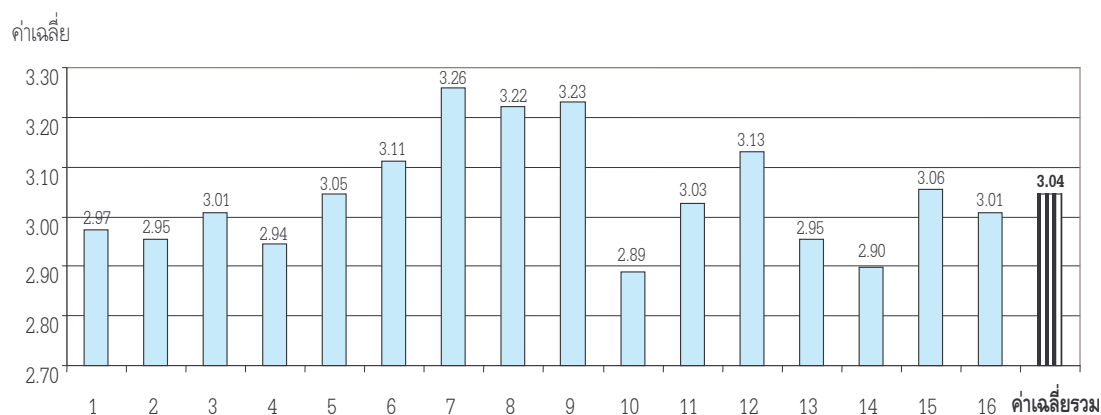
ภาพที่ 4-5 แสดงคำร้อยละของผู้ตรวจสอบภายใน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

จากภาพที่ 4-5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบภายในดำรงตำแหน่งข้าราชการมีจำนวนสูงสุด คือ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 47.86 รองลงมาคือ พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 อื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.68 และพนักงานพิเศษ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.71

4.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงาน

ปัญหาของผู้ตรวจสอบภายในตามกระบวนการปฏิบัติงานหลัก 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนการตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบ และการรายงานและติดตามผลการตรวจสอบ ตลอดจนด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้

4.1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการตรวจสอบ เป็นดังภาพที่ 4-6

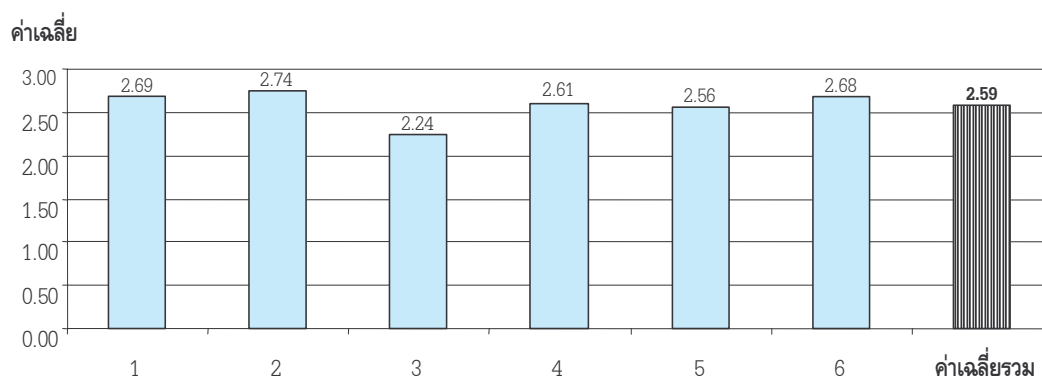

1. ความเข้าใจในพันธกิจ นโยบาย ระบบงาน ขั้นตอนภายในองค์กร
2. การนำเทคนิคการรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริง
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบควบคุมภายใน
4. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการปฏิบัติงาน เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง นโยบายต่าง ๆ ขนาดและปริมาณของรายการบัญชี ปัญหาเฉพาะเรื่องของหน่วยรับตรวจ กระดาษทำการ และรายงานผลการตรวจสอบในปีก่อน เป็นต้น
5. ความรู้ความสามารถในการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน
7. การใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงเพื่อทำการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan)
8. การหารือเรื่องความเสี่ยงร่วมกับฝ่ายบริหาร
9. การติดตามความเปลี่ยนแปลงและประเมินความเสี่ยงของส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอ
10. ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของหน่วยรับตรวจ และหรือ กิจกรรมเพื่อวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan)
11. แผนการสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของส่วนราชการ
12. การประสานงานกับหน่วยรับตรวจเพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจมีส่วนร่วมให้ข้อมูล และข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการตรวจสอบ
13. การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน (Audit Program) ของงานที่ได้รับมอบหมาย
14. การกำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program)
15. การกำหนดวัตถุประสงค์ในแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายใน รวมทั้งการกำกับดูแลที่ดีของกิจกรรมที่จะตรวจสอบ
16. การกำหนดขอบเขตในแผนการปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

ภาพที่ 4-6 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการวางแผน

จากภาพที่ 4-6 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการวางแผน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ 3.04, S.D. 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน ที่อยู่ใน 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาการใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง เพื่อทำการวางแผนการ ตรวจสอบ (Audit Plan) ($\bar{x}$ 3.26, S.D. 0.85) รองลงมาคือปัญหาการติดตามความเปลี่ยนแปลงและประเมิน ความเสี่ยงของส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}$ 3.23, S.D. 0.96) และปัญหาการหารือเรื่องความเสี่ยงร่วมกับฝ่าย บริหาร ($\bar{x}$ 3.22, S.D. 1.11) ตามลำดับ

4.1.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ดังภาพที่ 4-7

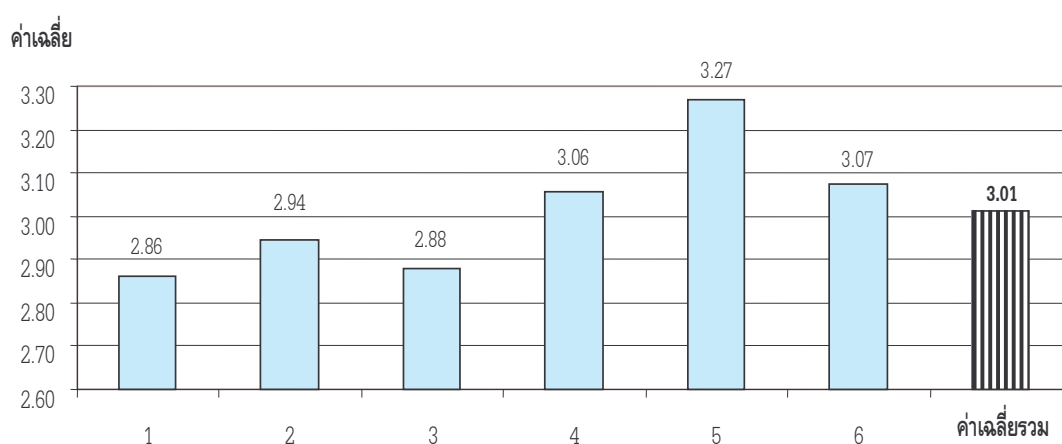
1. การจดบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงาน
อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	4. เทคนิคการรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐาน
ประกอบการตรวจสอบ
2. การปฏิบัติงานตาม Audit Program	5. การบันทึกผลการตรวจสอบเพื่อเป็นหลักฐาน
ในการปฏิบัติงาน ในกระดาษทำการ
3. หัวหน้ากับผู้ปฏิบัติงานมีความขัดแย้งในแนวทาง
การปฏิบัติงาน	6. การสอบทานกระดาษทำการโดยผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ภาพที่ 4-7 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

จากภาพที่ 4-7 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในตามกระบวนการปฏิบัติงาน ในขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ 2.59, S.D. 1.04) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในที่อยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกันมีจำนวน 5 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในลำดับแรก คือ ปัญหาการปฏิบัติงานตาม (Audit Program) ($\bar{x}$ 2.74, S.D. 1.09) รองลงมาคือ ปัญหาการจดบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x}$ 2.69, S.D. 1.10) ปัญหาการสอบทานกระดาษทำการโดยผู้ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x}$ 2.68, S.D. 1.04) ปัญหา

เทคนิคการรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐาน ประกอบการตรวจสอบ ($\bar{x}$ 2.61, S.D. 0.97) และปัญหาการบันทึกผลการตรวจสอบเพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติงานในกระดาษาทำการ ($\bar{x}$ 2.56, S.D. 1.09) ตามลำดับ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่างกัน 1 ข้อ คือ ปัญหาหัวหน้ากับผู้ปฏิบัติงานมีความขัดแย้งในแนวทางการปฏิบัติงานโดยผู้ตรวจสอบภายใน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ 2.24, S.D. 0.99)

4.1.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาในการรายงานและติดตามผลการตรวจสอบ เป็นดังภาพที่ 4-8

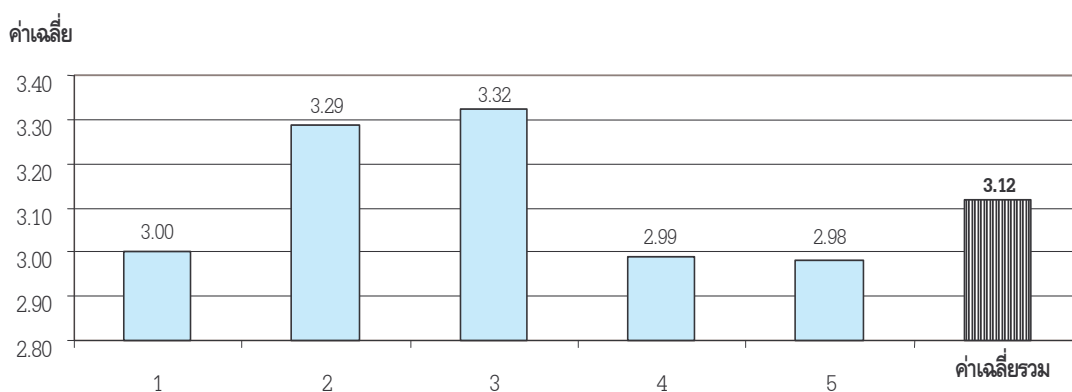

1. การแจ้งประเด็นที่ตรวจพบให้ผู้รับตรวจทราบ
ในขั้นตอนการปิดการตรวจสอบ	4. ผู้บริหารนำรายงานผลการตรวจสอบมาใช้ประโยชน์
ในการบริหาร
2. ระบุความเสี่ยงสำคัญที่ผู้บริหารควรรับทราบ
ในรายงานผลการตรวจสอบ	5. รายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา
3. รายงานผลการตรวจสอบมีความน่าเชื่อถือ	6. การติดตามผลการนำข้อเสนอแนะในรายงาน
ไปปฏิบัติ

ภาพที่ 4-8 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล

จากภาพที่ 4-8 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ 3.01, S.D. 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรกคือ ปัญหารายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา ($\bar{x}$ 3.27, S.D. 0.98) รองลงมาคือ ปัญหาการติดตามผลการนำข้อเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ ($\bar{x}$ 3.07, S.D. 0.99) และปัญหาเรื่องผู้บริหารนำรายงานผลการตรวจสอบมาใช้ประโยชน์ในการบริหาร ($\bar{x}$ 3.06, S.D. 1.04) ตามลำดับ

4.1.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ เป็นดังภาพที่ 4-9

1. ความเพียงพอของงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงาน	4. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์
2. จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเหมาะสม	ที่ใช้ปฏิบัติงาน
3. ความรู้ความสามารถ ทักษะ และหรือ ประสบการณ์	5. คุณภาพของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงาน
ของบุคลากร	

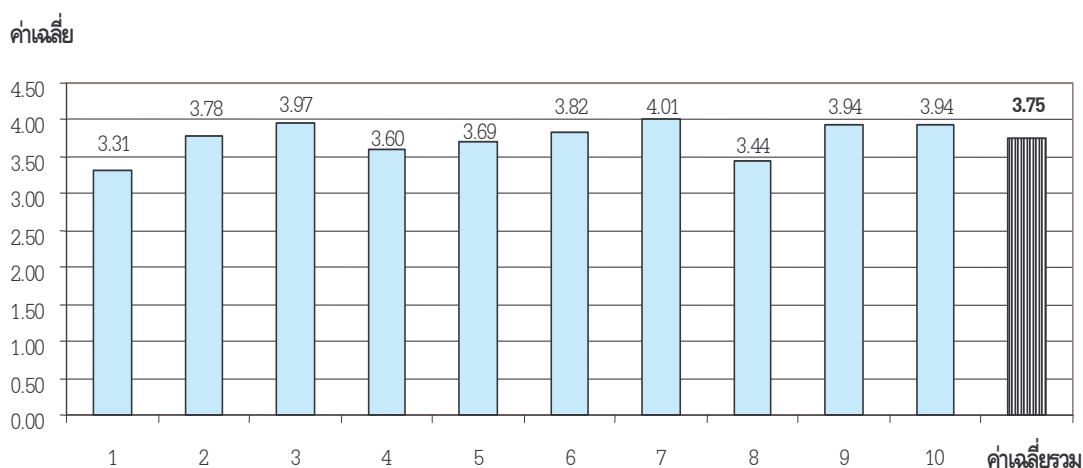
ภาพที่ 4-9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

จากภาพที่ 4-9 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ 3.12, S.D. 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรกคือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และหรือประสบการณ์ของบุคลากร ($\bar{x}$ 3.32, S.D. 0.94) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงาน ($\bar{x}$ 3.29, S.D. 1.05) และความเพียงพอของงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ 3.00, S.D. 1.00) ตามลำดับ

4.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงาน

ความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ และด้านความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้

4.1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม เป็นดังภาพที่ 4-10

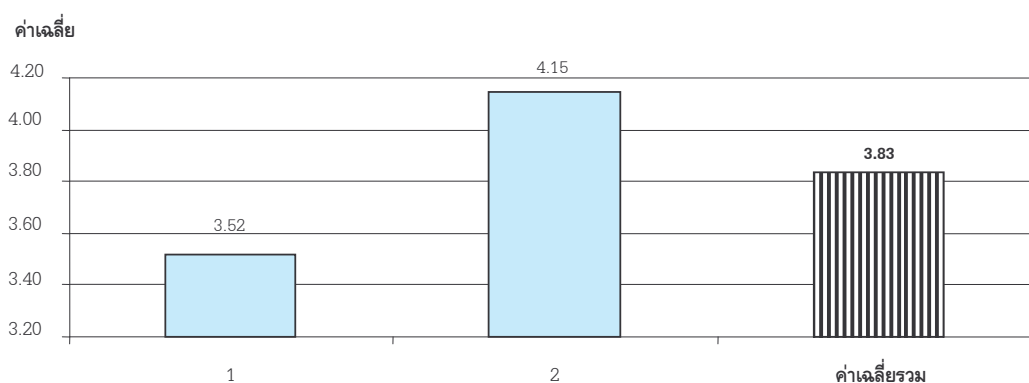

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น	6. เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ
2. การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน	7. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การประเมินความเสี่ยง	8. การจัดทำกระดานทำการ
4. การวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan)	9. การเขียนรายงานผลการตรวจสอบ การจัดทำ
5. การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program)	รายงานผลการปฏิบัติงาน
	10. การนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบ

ภาพที่ 4-10 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

จากภาพที่ 4-10 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในด้านการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ 3.75, S.D. 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 8 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{x}$ 4.01, S.D. 0.87) รองลงมาคือ การประเมินความเสี่ยง ($\bar{x}$ 3.97, S.D. 0.83) และการเขียนรายงานผลการตรวจสอบ การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ 3.94, S.D. 0.94) ตามลำดับ และข้อที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 2 ข้อ คือ การจัดทำกระดานทำการ ($\bar{x}$ 3.44, S.D. 0.97) และการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ($\bar{x}$ 3.31, S.D. 0.93)

4.1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี เป็นดังภาพที่ 4-11

1. ความต้องการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี
2. ความต้องการเข้าอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ

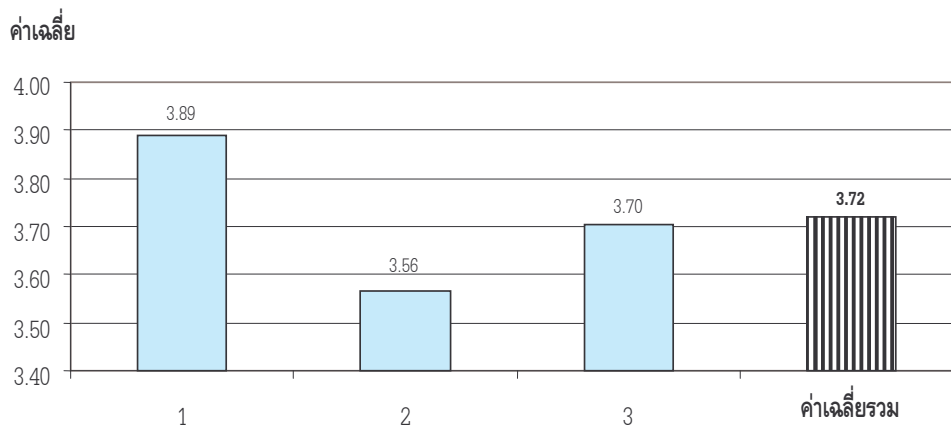
ภาพที่ 4-11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง

จากภาพที่ 4-11 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีและด้านความต้องการเข้าอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ พบว่าความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ 3.83, S.D. 1.02) โดยความต้องการเข้ารับอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ ($\bar{x}$ 4.15, S.D. 0.84) อยู่ในลำดับแรก และความต้องการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x}$ 3.52, S.D. 1.21) อยู่ในลำดับรองลงมา โดยสามารถจำแนกสาขาที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี จากคำถามปลายเปิด ได้ดังนี้

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา

สาขา	ความถี่	ลำดับที่
1. สาขาการบัญชี	27	1
2. สาขาบริหารธุรกิจ	18	2
3. สาขาการตรวจสอบภายใน	10	3
4. สาขาสารสนเทศ	7	4
5. สาขาเศรษฐศาสตร์	5	5
6. ไม่ระบุ	50	
รวมทั้งสิ้น	117	

4.1.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ
เป็นดังภาพที่ 4-12

1. งบประมาณสำหรับการใช้ในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม
2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่เพียงพอสำหรับการใช้ในการปฏิบัติงาน
3. คอมพิวเตอร์ที่เพียงพอและมีคุณภาพสำหรับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4-12 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการ
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

จากภาพที่ 4-12 แสดงถึงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการ
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x}$ 3.72, S.D. 0.95) โดยข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรก คือ งบประมาณสำหรับการใช้ในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม
($\bar{x}$ 3.89, S.D. 0.86) รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ที่เพียงพอและมีคุณภาพสำหรับการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ 3.70, S.D.
1.02) และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ 3.56, S.D. 0.97) ตามลำดับ

4.1.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 4-3 แสดงข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

รายการ	ความถี่	ลำดับที่
1. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน		
1.1 ด้านการวางแผน		
1.1.1 ควรมีการประเมินความเสี่ยงและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบ	22	1
1.1.2 การวางแผนที่ดีต้องระบุขอบเขต วัตถุประสงค์ เวลาและการใช้ทรัพยากรให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด	17	2
1.1.3 การวางแผนการตรวจสอบควรพิจารณาให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรและทันต่อสถานการณ์	12	3
1.1.4 ควรมีการหารือกับฝ่ายบริหารและหน่วยรับตรวจเพื่อรับทราบข้อมูลและข้อเสนอในการจัดทำแผนการตรวจสอบ	7	4
1.1.5 ขาดอัตรากำลังที่เพียงพอทำให้การตรวจสอบไม่ครอบคลุมทุกด้าน	5	5
1.2 ด้านการปฏิบัติงาน		
1.2.1 เน้นการตรวจสอบในลักษณะการเป็นที่ยึดเหนี่ยวมากกว่าตรวจสอบความผิดถูกของเอกสาร	15	1
1.2.2 กำหนดรูปแบบการทำงานให้ชัดเจน อย่างมีมาตรฐาน	13	2
1.2.3 ทำงานร่วมกันเป็นทีมและมีความเข้าใจตรงกันภายในทีมงาน	8	3
1.2.4 ต้องปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด	5	4
1.3 ด้านการรายงานและติดตามผล		
1.3.1 รายงานผลการตรวจสอบควรทันต่อเวลา สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันที	29	1
1.3.2 การเขียนเนื้อหาในรายงานควรกระชับ ชัดชัด ข้อเสียและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน	21	2
1.3.3 ควรมีการติดตามผลการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง	15	3
1.3.4 ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจไม่ให้ความสำคัญต่อรายงานผลการตรวจสอบ	10	4

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ลำดับที่
2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน		
2.1 ควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้พัฒนาบุคลากรและปฏิบัติงานตรวจสอบให้เพียงพอ	23	1
2.2 อัตรากำลังที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	18	2
2.3 บุคลากรปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์เหมาะสมกับตำแหน่งซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญสูง	18	3
3. อื่น ๆ		
3.1 ควรกำหนดให้การตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพเฉพาะ มีค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง	17	1
3.2 ควรมีโครงสร้างและสายงานที่ชัดเจน สามารถเจริญก้าวหน้าในอาชีพได้	11	2
3.3 หน่วยรับตรวจยังมีทัศนคติด้านลบต่อหน่วยตรวจสอบภายใน	9	3
3.4 ผู้ตรวจสอบภายในยังขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่	6	4

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานและทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน สามารถสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ได้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน

1.1 ด้านการวางแผน ผู้ตรวจสอบภายในให้ความคิดเห็นว่าต้องมีการประเมินความเสี่ยงและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบ

1.2 ด้านการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในให้ความคิดเห็นว่าควรเน้นการตรวจสอบในลักษณะการเป็นที่ปรึกษามากกว่าตรวจสอบความผิดของเอกสาร

1.3 ด้านการรายงานและติดตามผล ผู้ตรวจสอบภายในให้ความคิดเห็นว่ารายงานผลการตรวจสอบควรทันต่อเวลา สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันทั่วทั้ง

2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้พัฒนาบุคลากรและปฏิบัติงานตรวจสอบให้เพียงพอ

3. เรื่องอื่น ๆ ผู้ตรวจสอบภายในให้ความคิดเห็นว่า ควรกำหนดให้การตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งมีค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน โดยกลุ่มตัวอย่างจาก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 117 คน การวิเคราะห์ ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน กระทำโดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

5.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการ ตรวจสอบภายในต่ำกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่คือปริญญาตรี สาขาการบัญชี โดยมีสถานภาพเป็น ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยตรวจสอบภายใน และเป็นข้าราชการ เป็นส่วนใหญ่

5.1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล และความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกันทุกด้าน โดยด้านที่อยู่ในลำดับแรกคือ ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ การวางแผน การรายงานและติดตามผล และการปฏิบัติงาน ตามลำดับ โดยสรุปได้ดังนี้

5.1.2.1 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับปานกลางเหมือนกันทุกข้อ โดยมีข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรกคือ ความรู้ความสามารถ ทักษะ และหรือ ประสบการณ์ของบุคลากร รองลงมาคือ จำนวนบุคลากร ที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเหมาะสมและสอดคล้องกับ ลักษณะงาน และความเพียงพอของงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

5.1.2.2 ด้านการวางแผน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการวางแผน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายใน เห็นว่ามีปัญหาระดับปานกลางเหมือนกันทุกข้อ โดยมีข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรกคือ การใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง เพื่อทำการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) รองลงมาคือ การติดตามความเปลี่ยนแปลงและประเมินความเสี่ยงของส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอ และการหาหรือความเสี่ยงร่วมกับฝ่ายบริหาร ตามลำดับ

5.1.2.3 ด้านการรายงานและติดตามผล

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล พบว่า ผู้ตรวจสอบภายใน เห็นว่ามีปัญหาระดับปานกลางเหมือนกันทุกข้อ โดยมีข้อที่อยู่ใน 3 ลำดับแรกคือ รายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา รองลงมาคือ การติดตามผลการนำเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ และผู้บริหารนำรายงานผลการตรวจสอบมาใช้ประโยชน์ในการบริหาร ตามลำดับ

5.1.2.4 ด้านการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายใน เห็นว่ามีปัญหาระดับปานกลางเหมือนกัน 5 ข้อโดยข้อที่อยู่ใน 2 ลำดับแรกคือ การปฏิบัติงานตาม Audit Program รองลงมาคือ การจดบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ตามลำดับ และมีข้อที่ผู้ตรวจสอบภายในมีปัญหาระดับน้อย 1 ข้อ คือ หัวหน้ากับผู้ปฏิบัติงานมีความขัดแย้งในแนวทางการปฏิบัติงาน

5.1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงาน ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ และความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการระดับมากเหมือนกันทุกด้าน โดยผู้ตรวจสอบภายในต้องการมากในลำดับแรกคือ ความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ รองลงมาคือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม และความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ตามลำดับ โดยสรุปได้ดังนี้

5.1.3.1 ด้านความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความต้องการด้านการเข้ารับการศึกษาคู่ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการระดับมากเหมือนกันทั้ง 2 ข้อ โดยผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการมากในลำดับแรก คือ ต้องการเข้ารับการอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ รองลงมาคือ ต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ โดยสาขาที่ต้องการศึกษาคู่มากที่สุดเ็นลำดับแรก คือ การบัญชี

5.1.3.2 ด้านความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความต้องการด้านการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการระดับมากเหมือนกัน 8 ข้อ โดยเรื่องที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม 3

ลำดับแรกคือ การวิเคราะห์ข้อมูล รองลงมาคือ การประเมินความเสี่ยง และการเขียนรายงานผลการตรวจสอบ การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ และเรื่องที่ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการได้รับการฝึกอบรมในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การจัดทำกระดาดำทำการ และการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

5.1.3.3 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากเหมือนกันทุกข้อ โดยความต้องการที่อยู่ใน 2 ลำดับแรกคือ งบประมาณสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและรับการฝึกอบรม รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ที่เพียงพอและมีคุณภาพสำหรับการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

5.1.4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านอื่น ๆ โดยสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

5.1.4.1 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ด้านคือ

ก) ด้านการวางแผน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการตรวจสอบภายใน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน 2 ลำดับแรก คือ ต้องมีการประเมินความเสี่ยงและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบ อยู่ในลำดับแรก รองลงมา คือ การวางแผนที่ดีต้องระบุขอบเขต วัตถุประสงค์ เวลาและการใช้ทรัพยากรให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามลำดับ

ข) ด้านการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน 2 ลำดับแรก คือ ควรเน้นการตรวจสอบในลักษณะการเป็นที่ยอมรับมากกว่าตรวจสอบความผิดถูกของเอกสาร อยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ ควรกำหนดรูปแบบการทำงานให้ชัดเจนอย่างมีมาตรฐาน ตามลำดับ

ค) ด้านการรายงานและติดตามผล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานและติดตามผล พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน 2 ลำดับแรกคือ รายงานผลการตรวจสอบควรทันต่อเวลา สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันเวลาที่ อยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ การเขียนเนื้อหาในรายงานควรกระชับ ชัดชัด ข้อเสียและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน ตามลำดับ

5.1.4.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน 2 ลำดับแรกคือ ควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้พัฒนาบุคลากรและปฏิบัติงานตรวจสอบให้เพียงพอ อยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ ควรมีอัตราค่าจ้างที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

5.1.4.3 ด้านอื่น ๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอยู่ใน 2 ลำดับแรกคือ ควรกำหนดให้การตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพเฉพาะ มีค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง อยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ ควรมีโครงสร้างและสายงานที่ชัดเจน สามารถเจริญก้าวหน้าในอาชีพได้ ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล และปัญหาจากทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นดังนี้

5.2.1.1 ด้านการวางแผน ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นว่าปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการวางแผนที่มีปัญหาลำดับแรกคือ การใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง เพื่อทำการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) จากการรวบรวมแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ พบว่า การจัดทำแผนของหน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการวิเคราะห์และประเมินระดับความเสี่ยงเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผน ไม่กำหนดแผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมด้านการดำเนินงานของงาน โครงการและไม่จัดทำแผนตรวจสอบตามคู่มือการวางแผนการตรวจสอบและแผนการตรวจสอบของกรมบัญชีกลาง (กรมบัญชีกลาง, 2547: 11) อย่างไรก็ตามเนื่องจากแผนการตรวจสอบมีความสำคัญ อันจะเป็นเครื่องมือช่วยในการควบคุมงาน เวลา งบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบ โดยแผนการตรวจสอบจะจัดเรียงลำดับการเข้าตรวจสอบตามความสำคัญของกิจกรรมหรือหน่วยงานต่าง ๆ และถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน สอบทานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้หรือไม่ (กรมบัญชีกลาง, 2547: ข) ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี (2542: 57) พบว่า การวางแผนการตรวจสอบเป็นหัวใจสำคัญของการตรวจสอบ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบจึงเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานขององค์กรและเป็นกระบวนการที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องใช้วิจารณญาณอย่างเป็นระบบในการตัดสินใจว่าเหตุการณ์หรือเงื่อนไขอย่างใดที่มีผลกระทบให้เกิดความเสียหายหรือทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรต้องเบี่ยงเบนไป (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 90) รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องการติดตามความเปลี่ยนแปลงและประเมินความเสี่ยงของส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, 2544: 8) อาจเกิดจากข้อจำกัดด้านเวลา จำนวนของผู้ตรวจสอบภายใน และศักยภาพของตัวผู้ตรวจสอบภายในเอง และลำดับที่ 3 คือ ปัญหาการหาหรือเรื่องความเสี่ยงร่วมกับฝ่ายบริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญกับงานตรวจสอบภายในเท่าที่ควร สอดคล้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ที่พบว่าผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานตรวจสอบภายในเท่าที่ควร ขาดอัตรากำลัง และผู้ตรวจสอบภายในในแต่ละกรม แต่ละกระทรวงมีจำนวนจำกัด และระดับตำแหน่งยังไม่เหมาะสมทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานและคุณภาพของงาน (กรมบัญชีกลาง, 2544: 93) ซึ่งผู้บริหารควรเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนผู้ตรวจสอบภายในให้ทำงานตามขอบเขตได้อย่างอิสระ ซึ่งจะทำให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มที่และเป็นเครื่องมือที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมบัญชีกลาง, 2546: 12)

5.2.1.2 ด้านการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าปัญหาจากการปฏิบัติงาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ วลัย (2545: 55) พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีขั้นตอนใดหรือลักษณะของงานที่มีปัญหามากหรือสมบูรณ์แบบต่อการทำงานด้านการตรวจสอบเป็นพิเศษ โดยปัญหาด้านการปฏิบัติงานที่ผู้ตรวจสอบภายใน มีความคิดเห็นที่สำคัญในลำดับแรกคือ การปฏิบัติงานตาม Audit Program ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงาน หรือ Audit Program นั้น เป็นกระบวนการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ได้แก่ ตรวจสอบ สอบทาน และรวบรวมหลักฐาน เพื่อประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติขององค์กร รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสนอข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 110) ลำดับรองลงมา คือ ปัญหาเรื่องการจัดบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร อาจเป็นเพราะผู้ตรวจสอบภายใน เห็นว่า ต้องทำการจัดบันทึกรายละเอียดที่ตรวจพบทั้งหมดให้ครบถ้วน เพราะรายละเอียดที่ผู้ตรวจสอบภายใน จัดบันทึกไว้ประกอบกับเอกสารที่รวบรวมได้จากการตรวจสอบถือเป็นหลักฐานในการตรวจสอบ เพื่อใช้พิสูจน์ว่าสิ่งที่ได้ตรวจพบนั้นมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 128) ทั้งนี้หากการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้การตรวจสอบบรรลุวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงานนั้น บางครั้งอาจมีปัญหาหรืออุปสรรค หัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องสืบหาทบทวนในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายใน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในกับผู้ตรวจสอบภายในจึงมีความสำคัญ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหัวหน้ากับผู้ปฏิบัติงานมีความขัดแย้งในแนวทางการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าปัญหาน้อย สอดคล้องกับ เพ็ญสุตา 2547: 56) พบว่า บุคลากรในหน่วยงานมีความสัมพันธ์กันทุกระดับชั้นแม้ในขณะปฏิบัติงานจะประสบปัญหาผู้บังคับบัญชาที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าปรึกษาหารือ เปิดโอกาสให้แสดงความรู้ ความสามารถและความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี มีการยอมรับและยกย่องในผลงาน ทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในผลงานที่ตนปฏิบัติและเป็นขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานอีกประการหนึ่ง

5.2.1.3 ด้านการรายงานและติดตามผล ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่ามีความมีปัญหาในระดับปานกลางเหมือนกันทุกข้อ โดยปัญหาด้านการรายงานและติดตามผลที่ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่ามีความสำคัญลำดับแรก คือ รายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา อาจเป็นเพราะว่าในการรายงานและติดตามผลการตรวจสอบนั้น

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องใช้รอบคอบในการสรุปผลที่ได้จากการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดทุกขั้นตอน การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องทำอย่างระมัดระวังส่งผลให้ใช้เวลานาน จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 พบว่า หน่วยตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการบางแห่งเสนอรายงานล่าช้า ทำให้ผู้บริหารไม่อาจนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ ได้ทันต่อเหตุการณ์และหน่วยงานตรวจสอบภายในหลายแห่งยังขาดขั้นตอนการติดตามผลการตรวจสอบ (กรมบัญชีกลาง, 2544: 113) สอดคล้องกับ อัญชลี (2542: 57) พบว่า การสรุปประเด็นข้อตรวจพบในการปฏิบัติทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากยังเป็นเรื่องใหม่ทำให้การสรุปประเด็นข้อตรวจพบจัดเป็นปัญหาสำคัญในลำดับที่ 1 และเนื่องจากผู้ตรวจสอบไม่คุ้นเคยกับการจัดทำรายงานจึงยากและมีปัญหาในการตรวจสอบ จัดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้การจัดทำรายงานและติดตามผลเป็นการแสดงให้เห็นคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตรวจสอบทั้งหมด ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการได้รับประโยชน์จากงานตรวจสอบภายในมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ (กรมบัญชีกลาง, 2545: 57) ผู้ตรวจสอบภายในควรคำนึงอยู่เสมอว่า รายงานผลการตรวจสอบที่เสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เชื่อถือได้และมีความชัดเจนพอที่จะให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจถึงข้อเท็จจริงหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อพิจารณาสั่งการได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 143) ปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผล รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องการติดตามผลการนำเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ และผู้บริหารนำรายงานผลการตรวจสอบมาใช้ประโยชน์ในการบริหาร ตามลำดับ เนื่องจากรายงานผลการตรวจสอบส่วนใหญ่เน้นความถูกต้องในด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ โดยยังไม่เน้นการตรวจสอบการดำเนินงานเท่าที่ควรและเป็นการรายงานข้อบกพร่องที่มีความสำคัญน้อยหรือเป็นข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อยและซ้ำ ๆ กัน ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับปฏิบัติ ทำให้ไม่เป็นที่สนใจของผู้บริหาร ประกอบกับการเสนอรายงานการตรวจสอบล่าช้า ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถแก้ไขได้ ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดในการตรวจสอบ ได้แก่ ศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายใน การไม่ได้รับความร่วมมือด้านข้อมูลจากหน่วยรับตรวจ การขาดความรู้ความชำนาญด้านการตรวจสอบการดำเนินงานและผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานตรวจสอบภายในเท่าที่ควร (กรมบัญชีกลาง, 2547: 10)

5.2.1.4 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางเหมือนกันทุกข้อ โดยปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นที่สำคัญในลำดับแรกคือ ความรู้ความสามารถ ทักษะและหรือประสบการณ์ของบุคลากร อาจเป็นเพราะงานตรวจสอบภายในเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ตรวจสอบภายในสูง จึงทำให้ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ทักษะและหรือประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบภายในมีความสำคัญ แต่พบว่าผู้ตรวจสอบภายในยังมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานตรวจสอบหลายประการโดยประการหนึ่งที่สำคัญคือ ศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในเอง (กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง, 2547: 10) สอดคล้องกับ พรพิมล (2547: บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยง

จากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดในการสอบบัญชีภายใต้มาตรการปรับเปลี่ยนบัญชี โดยปีที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี จะทำให้ระดับความเสี่ยงในการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดอยู่ในระดับสูง ซึ่งปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงดังกล่าวคือ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี ปัญหาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่สำคัญรองลงมาคือ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงาน ซึ่งความสำคัญของปัญหาพบว่ามีใกล้เคียงกับลำดับแรก อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ขยายขอบเขตการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากการเพิ่มขึ้นของคณะที่จัดการเรียนการสอน และภารกิจด้านอื่น ๆ ทำให้ภาระงานของผู้ตรวจสอบภายในเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่กรอบอัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายใน ยังไม่ได้รับการพิจารณาให้เพียงพอกับปริมาณงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบและจากภารกิจที่มากขึ้นตาม แนวทางการปรับเปลี่ยนการบริหารภาครัฐ รวมถึงการขยายขอบเขตการตรวจสอบที่หลากหลายและกว้างขึ้นทำให้ไม่สามารถตรวจสอบหน่วยรับตรวจ ในความรับผิดชอบได้ครบถ้วน (กรมบัญชีกลาง, 2546: 18)

5.2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมและความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ และด้านความต้องการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบตามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นดังนี้

5.2.2.1 ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมและความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ แยกพิจารณารายประเด็นได้ดังนี้

ก) ด้านความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการในระดับมาก โดยเรื่องที่ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในลำดับแรก คือ การวิเคราะห์ข้อมูล รองลงมาคือ การประเมินความเสี่ยง ซึ่งทั้งสองลำดับนี้มีระดับความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน สำคัญสำหรับการตรวจสอบภายใน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิบัติงานด้านการวางแผน ซึ่งพบว่า ปัญหาที่สำคัญในลำดับแรกคือการใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อทำการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าทักษะหรือความสามารถ ในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของตนเองควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม สอดคล้องกับ วิรัชฐา (2547: 108) พบว่า พนักงานมีความต้องการเข้าฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความคิดอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการฝึกอบรมด้านการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (Systematic Planning) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในลำดับแรกคือการจัดทำกระดาดำทำการ โดยกระดาดำทำการเป็นการเก็บบันทึกข้อมูลทั้งหลายที่ผู้ตรวจสอบรวบรวมได้จากการปฏิบัติงานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการร่างและสรุปรายงานผลการตรวจสอบ ถือเป็นบันทึกช่วยจำและหลักฐานประกอบการรายงาน (กรมบัญชีกลาง, 2541: 10) ดังนั้นการจัดทำกระดาดำทำการจึงเปรียบเสมือนการรวบรวมหลักฐานจากการตรวจสอบทั้งหมดไว้เพื่ออ้างอิงและ

สนับสนุนรายงานผลการตรวจสอบ จึงไม่เป็นเรื่องยากต่อการปฏิบัติของผู้ตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับ อัญชลี (2542: 57) พบว่า การรวบรวมหลักฐานในการตรวจสอบมีปัญหาระดับปานกลางและจัดอยู่อันดับสุดท้ายของปัญหาตามกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ ข้อที่ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นในระดับปานกลางอยู่ในลำดับที่ 2 คือ การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเป็นขั้นตอนการเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงานและระบบการควบคุมภายใน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในสามารถดำเนินการได้ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการตรวจสอบ (กรมบัญชีกลาง, 2547: ก)

ข) ด้านความต้องการเข้ารับการศึกษต่อ ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความต้องการด้านการเข้ารับการศึกษต่อ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการระดับมากเหมือนกันทั้ง 2 ข้อ โดยข้อที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องการลำดับแรกคือ ต้องการเข้ารับการอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ อาจเป็นเพราะการตรวจสอบภายในต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรมที่ตรวจสอบ จึงทำให้ผู้ตรวจสอบภายในต้องการเรียนรู้ทักษะและเทคนิคเหล่านั้นจากสมาคมวิชาชีพเฉพาะ เช่น สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กุลโสภิต (2546: 33) พบว่า การที่พนักงานได้รับวิทยาการใหม่ ๆ ในเรื่องความรู้และการฝึกอบรมในหน้าที่การงานอย่างดีและการเพิ่มเติมความรู้จะทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รองลงมาคือ ต้องการเข้ารับการศึกษต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยสาขาที่ต้องการศึกษามากที่สุดคือ สาขา การบัญชี อาจเป็นเพราะผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าการทำงานที่ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านการบัญชีเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ทางการเงิน การบัญชีและรายงานทางการเงิน (กรมบัญชีกลาง, 2546: 4)

5.2.2.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความต้องการระดับมากเหมือนกันทุกข้อ โดยข้อที่มีความต้องการลำดับแรกคือ งบประมาณสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและรับการฝึกอบรม สอดคล้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 พบว่า หน่วยตรวจสอบภายในบางแห่งได้รับจัดสรรเงินงบประมาณน้อยเกินไป ทำให้ไม่อาจกำหนดแผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในความรับผิดชอบ (กรมบัญชีกลาง, 2545: 112) และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 พบว่า หน่วยตรวจสอบภายในได้รับงบประมาณที่ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณงาน (กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง, 2547: 10) ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในมีข้อจำกัดในการตรวจสอบ เป็นผลให้หน่วยตรวจสอบบางแห่งไม่สามารถส่งผู้ตรวจสอบภายในเข้ารับการฝึกอบรมกรณีที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าลงทะเบียนฝึกอบรม ทำให้การพัฒนาตนเองไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งการได้รับการฝึกอบรมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ตรวจสอบภายใน กล่าวคือ ช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความรู้เพิ่มเติม

เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน หน่วยงานควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับการฝึกอบรมในงานที่เกี่ยวข้องบ้าง สอดคล้องกับ อุทิศ (2544: 95) พบว่า ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษา ดูงานในงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบลำดับรองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ที่เพียงพอและมีคุณภาพสำหรับการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะปัจจุบันคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานและช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กุลโสภิต (2546: 32) พบว่า ความทันสมัยของอุปกรณ์ทำให้มีผลต่อการทำงาน ความรวดเร็ว ความมีคุณภาพของเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมให้ทำงานได้ดีและรวดเร็วมากขึ้น

5.2.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นดังนี้

5.2.3.1 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติงาน และการรายงานและติดตามผล แยกพิจารณารายละเอียดได้ดังนี้

ก) ด้านการวางแผน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการตรวจสอบภายใน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรมีการประเมินความเสี่ยงและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบ โดยมีความสำคัญอยู่ในลำดับแรก อาจเป็นเพราะผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่ากิจกรรมขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอประกอบกับการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวต้องอาศัยการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นขององค์กร ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าค่อนข้างยากในการปฏิบัติ (อัญชลี, 2542: 57) ทั้งนี้เนื่องจากหากสำรวจข้อมูลเบื้องต้นแล้วไม่พบประเด็นที่จะตรวจสอบจะเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ จึงอาจทำให้เกิดการละเลยขั้นตอนนี้ไป

ข) ด้านการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเน้นการตรวจสอบในลักษณะการเป็นที่เป็นที่ปรึกษา มากกว่าตรวจสอบความผิดถูกของเอกสาร โดยมีความสำคัญอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการตรวจสอบแต่เดิมเน้นเฉพาะการตรวจสอบทางการเงิน การบัญชีและเอกสารประกอบการรับจ่ายเงินเป็นหลัก (กรมบัญชีกลาง, 2546: 4) จึงส่งผลให้รายงานผลการตรวจสอบยังเป็นการรายงานผลที่เน้นความถูกต้องทางการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งพิจารณาผลจากเอกสารประกอบการบันทึกการเป็นหลักฐาน สอดคล้องกับรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 พบว่า การตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการยังไม่เน้นการตรวจสอบการดำเนินงานเท่าที่ควร (กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง, 2547: 10) ปัจจุบันบทบาทและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในในประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งถูกกำหนดด้วยหัวหน้าผู้ตรวจสอบหรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้นและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในเองเป็นปัจจัยสำคัญ ทิศนคติของผู้ภายในองค์กรต่อผู้ตรวจสอบภายในถูกสร้างขึ้นโดยการแสดงบทบาทและการทำหน้าที่ของผู้ตรวจสอบเอง หลากหลายทัศนคติที่

ผู้อยู่ในองค์กรมีต่อผู้ตรวจสอบภายในแต่ละยุคสมัย ซึ่งความเชื่อและทัศนคติเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะโดยทั่วไปทัศนคติที่มีต่อหน่วยตรวจสอบภายในเป็นทัศนคติในเชิงลบ (จุลสารตรวจสอบภายใน, 2549: 1) ดังนั้นการตรวจสอบโดยเน้นความผิดของเอกสารอาจจะยิ่งส่งผลให้หน่วยรับตรวจเกิดทัศนคติในทางลบต่อหน่วยตรวจสอบภายใน ดังนั้นหากปรับเปลี่ยนแนวการตรวจสอบให้เป็นลักษณะการเป็นที่ปรึกษาอาจจะช่วยส่งเสริมให้ปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากหน่วยรับตรวจจะได้รับคำปรึกษาแนะนำจากหน่วยตรวจสอบ ซึ่งจะช่วยลดความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ค) ด้านการรายงานและติดตามผล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่ารายงานผลการตรวจสอบควรทันต่อเวลา สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันท่วงที โดยมีความสำคัญอยู่ในลำดับแรก สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการรายงานและติดตามผลที่กล่าวไว้ในข้างต้น ซึ่งพบว่า ปัญหาด้านการรายงานและติดตามผลที่มีความสำคัญอยู่ในลำดับแรกคือ รายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา ทั้งนี้หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเขียนรายงานผลการตรวจสอบที่ดีคือ ครบถ้วนเวลา ทันต่อเหตุการณ์ โดยผู้ตรวจสอบภายในควรพิจารณาว่าสิ่งที่ตรวจพบควรจะรายงานในขณะใดและเวลาใด การตรวจสอบพบการทุจริตต้องรายงานทันที ควรรายงานด้วยวากก่อนและจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรในภายหลัง การรายงานปกติก็ควรจัดทำให้ทันเวลาเช่นกัน นอกจากนี้รายงานที่ดีควรมีเนื้อหาสาระที่สำคัญครบถ้วน ส่วนใดที่ไม่จำเป็นควรตัดออกไป ซึ่งการเขียนรายงานให้กระชับมีได้หมายความว่าความถึงการเขียนให้สั้นเกินไปจนทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจ แต่หมายถึงการตัดสิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญและสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่จะรายงานออกไป (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541: 143) ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะในลำดับรองลงมาที่ผู้ตรวจสอบภายในให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการเขียนเนื้อหาในรายงานควรกระชับ ชัดชัด ข้อเสียและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน และสอดคล้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าหน่วยตรวจสอบภายในควรเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้บริหารโดยไม่ล่าช้าและควรรายงานให้ครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบ โดยมีเนื้อหาสาระ ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่หน่วยรับตรวจมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดซ้ำ ๆ ในเรื่องเดิม เพื่อเสริมสร้างให้มีระบบการควบคุมภายในที่รัดกุมและช่วยผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงาน (กรมบัญชีกลาง, 2545: 33)

5.2.3.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตรวจสอบภายใน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้พัฒนาบุคลากรและปฏิบัติงานตรวจสอบให้เพียงพอ โดยมีความสำคัญอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่างบประมาณเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาหน่วยตรวจสอบภายใน เนื่องจากหากหน่วยตรวจสอบภายในมีงบประมาณเพียงพอก็จะสามารถส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรได้ครบถ้วนและครอบคลุมมากขึ้นทั้งด้านการเข้ารับการฝึกอบรมและ

การศึกษาต่อ เช่น สามารถส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นทั้งหลักสูตรที่ต้องชำระค่าใช้จายนอกเหนือจากหลักสูตรฝึกอบรมปกติที่ไม่มีค่าใช้จาย สอดคล้องกับ เพ็ญสุตา (2547: 56) พบว่า หากหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาความรู้ ความสามารถโดยการศึกษาค่าอบรม ดูนาน และให้ทุนการศึกษาค่าต่อ จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการปฏิบัติงานตรวจสอบให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ศิริมล (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพแก่ผู้ตรวจสอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความพึงพอใจในงานสอบบัญชี

5.2.3.3 ด้านอื่น ๆ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดให้การตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพเฉพาะ มีค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง โดยมีความสำคัญอยู่ในลำดับแรก อาจเป็นเพราะผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องอาศัยทักษะ ความรู้ความสามารถเฉพาะทางสูง จึงต้องการให้กำหนดให้การตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพเฉพาะ รองลงมาคือ ควรมีโครงสร้างและสายงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ตามแนวทางปฏิบัติที่ 3 ระบุว่า หน่วยตรวจสอบภายในควรอยู่ในโครงสร้างการแบ่งส่วนงานของหน่วยรับตรวจ (องค์กร) อย่างเป็นทางการ และมีสถานภาพสูงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ โดยให้ขึ้นตรงต่อผู้รับตรวจหรือมีสายการบังคับบัญชาตามที่กระทรวงการคลังหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนด (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, 2547: 7)

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1.1 ผู้ตรวจสอบภายใน ควรศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบเพิ่มเติม เช่น การเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงก่อนทำการวางแผนการตรวจสอบนั้น สามารถจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะตรวจสอบให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการรายงานผลการตรวจสอบให้ทันเวลา เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข และหาทางป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนควรทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และปรับแนวทางการตรวจสอบให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่องค์กร และควรเสริมสร้างทัศนคติที่ดี ให้หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เปลี่ยนแปลงความเชื่อหรือทัศนคติที่ว่า การตรวจสอบคือการจับผิดอันจะนำมาซึ่งความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

5.3.1.2 ผู้บริหารขององค์กร ควรให้การสนับสนุนหน่วยตรวจสอบภายใน เช่น จัดงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงานและจำนวนหน่วยรับตรวจที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายใน และการเข้ารับการฝึกอบรมต่าง ๆ

5.3.1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลหน่วยตรวจสอบภายใน ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในให้ทั่วถึงและจัดหลักสูตรให้ตรงความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน และควรสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับความคืบหน้าในการจัดให้มีการตรวจสอบภายในเป็นวิชาชีพเฉพาะให้ผู้ตรวจสอบภายในทราบ เป็นต้น นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ควรมีการพิจารณากำหนดตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในให้มีจำนวนที่เหมาะสมในหน่วยงานแต่ละกรมหรือกระทรวง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบข้อมูล

5.3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยของรัฐ กับมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ว่าเหมือนหรือมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5.3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตรวจสอบระหว่างมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ และมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ว่าเหมือนหรือมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5.3.2.4 ควรมีการจำแนกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ชัดเจน เช่น กลุ่มหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายใน กลุ่มบุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงาน แล้วทำการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูล

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมบัญชีกลาง, กระทรวงการคลัง. การตรวจสอบภายใน ให้ละเอียดมากกว่าที่ท่านคิด. กรุงเทพฯ : 2546.
- _____. การวางแผนการตรวจสอบและแผนงานตรวจสอบ. กรุงเทพฯ : 2541.
- _____. ความเป็นมาและหลักการตรวจสอบภายในภาครัฐ. [สืบค้นวันที่ 10 ตุลาคม 2548]. จาก <http://www.cgd.go.th>
- _____. คู่มือการรายงาน พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : 2540.
- _____. จุลสารตรวจสอบภายใน. 10 (ม.ค.-ก.พ.) : 1
- _____. แนวปฏิบัติการประเมินผลระบบการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : 2547.
- _____. แนวปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐ. กรุงเทพฯ : 2544.
- _____. แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐ. กรุงเทพฯ : 2545.
- _____. มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ. กรุงเทพฯ : 2545.
- _____. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : 2547.
- _____. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : 2546.
- _____. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : 2545.
- _____. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : 2544.
- กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : 2547.
- กุลโสภณัฐ พานิชการ. การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทั่วไป ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, 2546.
- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. การควบคุมภายใน : วิธีสู้การป้องกันความเสียหาย และลดความสูญเสีย. กรุงเทพฯ : 2544.

_____. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : 2547.

โครงการการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. [สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2549]. จาก http://www.kmutt.ac.th/kmutt_info/st_tree.html

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. แนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายบริษัทจดทะเบียน (ด้านมาตรฐานการเปิดเผยสารสนเทศ) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2541

ทัตพร ราษฎร์นิยม. ปัญหาการบริหารงานกองการศึกษาของเทศบาลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราและเทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

พรพิมล เหล่านากุล. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดในการสอบบัญชีภายใต้มาตรการปรับเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของ Sarbanes - Oxley Act ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัณฑิต มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

พลชัย ไชยอินทร์. ปัญหาและรูปแบบการบริหารพัสดุที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่พัสดุมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

เพ็ญสุดา ว่องวิษณุพงศ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดรองผู้ว่าการบริหารการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

วิรัช สุวรรณจำรัส. การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของพนักงานการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) สำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารภาครัฐ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

วัลยา กลิ่นหวล. สภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

วีระเดช เหลืองศิริบุญ. ความต้องการสนับสนุนทางการเงินและบัญชีในการเริ่มประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2540.

ศิวิมล ประดิษฐ์วรคุณ. ปัจจัยกำหนดความพึงพอใจในงานสอบบัญชี : มุมมองของผู้รับการตรวจสอบและหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมาย. วิทยานิพนธ์บัณฑิต มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สัมพันธ์ หยกสุวรรณกุล. การศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่หัวหน้างานสารบรรณในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. ความเป็นมาและโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. [สืบค้นวันที่ 10 ตุลาคม 2548]. จาก <http://www.mua.go.th>
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.), สำนักงานกฤษฎีกา. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ : 2546.

เสาวคนธ์ มีสง่า, ร้อยตำรวจเอก หญิง. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของตำรวจหญิงในสังกัดภูธรภาค 4. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

อัญชลี เจริญทรัพย์. ศึกษาปัญหาการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรณีศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 2 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.

อุทิศ ไชยสี. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Best, John W. Research in Education. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1981.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3th ed. New York : Harper & Row, 1970.

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
- รายชื่อมหาวิทยาลัยและจำนวนผู้ตรวจสอบภายใน
- ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ

1. นายปิยะชาติ โชคพิพัฒน์
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 (ชำนาญการ)
สังกัด ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ที่อยู่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
2. นางสาวจิราภรณ์ นันทโนทยาน
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ระดับ 8 ว.
สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
ที่อยู่ กระทรวงศึกษาธิการ
แขวงพระราชวัง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10300
3. นางวัลนา ภู่อำลือ
ตำแหน่ง นักบัญชี 7 ว.
สังกัด กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ที่อยู่ กรมบัญชีกลาง
ถ.พระราม 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
4. นางสาวเกศรินทร์ ภัทรเปรมเจริญ
ตำแหน่ง นักบัญชี 7 ว.
สังกัด กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ที่อยู่ กรมบัญชีกลาง
ถ.พระราม 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
5. นางธันนี พันธุ์สวัสดิ์
ตำแหน่ง Controller มหาวิทยาลัยปทุมธานี
ผู้สอบบัญชี สหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
สังกัด อีสระ
ที่อยู่ 80/4 ซ.สีเมนต์ไทย 18 ถ.ประชาชื่น เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 3272
 ที่ คศ ๕๑ / 2549 วันที่ ๑๓ มกราคม 2549
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายปิยะชาติ โชคพิพัฒน์

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
 บริหารธุรกิจและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
 คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
 แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวภากร พรมจันทร์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ 0525.3/51

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

1๑ มกราคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวจิรารัตน์ นันทโนทยาน

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา
โทรศัพท์และโทรสาร 0-2 912-2010

ที่ ศธ 0525.3/51

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

๑๑ มกราคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวลนา ภู่อาลี

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2 912-2010

ที่ ศธ 0525.3/51

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

11 มกราคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวเกศริน ภัทรปรเมจริญ

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2 912-2010

ที่ ศธ 0525.3/51

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

19 มกราคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางชนันท์ พันธุ์สวัสดิ์

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2 912-2010

รายชื่อมหาวิทยาลัยและจำนวนผู้ตรวจสอบภายใน

ตารางที่ ก-1 แสดงจำนวนผู้ตรวจสอบภายในจำแนกตามมหาวิทยาลัย

รายชื่อมหาวิทยาลัย	จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน (คน)
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	12
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	11
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	6
4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	9
5. มหาวิทยาลัยทักษิณ	1
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	2
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	1
8. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	10
9. มหาวิทยาลัยนเรศวร	3
10. มหาวิทยาลัยบูรพา	4
11. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	6
12. มหาวิทยาลัยมหิดล	7
13. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	3
14. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	1
15. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2
16. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	1
17. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	7
18. มหาวิทยาลัยศิลปากร	6
19. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	8
20. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	6
21. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	3
22. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	3
23. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	4
24. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	6
รวม	122

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (ปรับปรุงล่าสุด ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2547)

ที่ ศร 0525.3/ 305

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

6 มีนาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 12 ชุด

ด้วยนางสาววาสนา อินทร์เจียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุตกฤษฎ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงานของท่าน ตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อนำมาประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2912-2210

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามการวิจัย
- ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 25 ปี☐ 2. 25 – 35 ปี☐ 3. 36 – 50 ปี☐ 4. มากกว่า 50 ปี

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายใน

☐ 1. ต่ำกว่า 10 ปี☐ 2. 10 – 15 ปี☐ 3. 16 – 20 ปี☐ 4. มากกว่า 20 ปี

3. วุฒิการศึกษา

☐ 1.ปริญญาตรี สาขา.....☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี สาขา.....

4. ปัจจุบันสถานภาพของท่านในหน่วยตรวจสอบภายใน คือ

☐ 1. หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน☐ 2. ผู้ปฏิบัติงาน

5. สถานภาพการดำรงตำแหน่งของท่าน คือ

☐ 1. ข้าราชการ☐ 2. พนักงานในมหาวิทยาลัย☐ 3. พนักงานพิเศษ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัญหาจากการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

คำชี้แจง ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ท่านประสบปัญหาอย่างไรบ้าง ขอให้พิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาในแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● กระบวนการปฏิบัติงาน การวางแผน 1. ความเข้าใจในพันธกิจ นโยบาย ระบบงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายในองค์กร 2. การนำเทคนิคการรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงานมาใช้ในการวางแผน 3. ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน 4. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการปฏิบัติงาน เช่น - ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งและนโยบายต่าง ๆ - ขนาดและปริมาณของรายการบัญชี ปัญหาเฉพาะเรื่องของหน่วยรับตรวจ - กระดาดำทำการและรายงานผลการตรวจสอบในปีก่อน เป็นต้น 5. ความรู้ความสามารถในการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน 6. ประสิทธิภาพหรือความเชี่ยวชาญในการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน 7. การใช้ทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อทำการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) 8. การหารือเรื่องความเสี่ยงร่วมกับฝ่ายบริหาร 9. การติดตามความเปลี่ยนแปลงและประเมินความเสี่ยงของส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอ 10. ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของหน่วยรับตรวจและหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) 11. แผนการตรวจสอบสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของส่วนราชการ					

ข้อความ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. การประสานงานกับหน่วยรับตรวจเพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจมีส่วนร่วมให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการตรวจสอบ 13. การจัดทำแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program) ของงานที่ได้รับมอบหมาย 14. การกำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบและระยะเวลาในแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program) 15. การกำหนดวัตถุประสงค์ในแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในรวมทั้งการกำกับดูแลที่ดีของกิจกรรมที่จะตรวจสอบ 16. การกำหนดขอบเขตในแผนการปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน 17. การจัดบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร 18. การปฏิบัติงานปฏิบัติตาม Audit Program 19. หัวหน้ากับผู้ปฏิบัติงานมีความขัดแย้งในแนวทางการปฏิบัติงาน 20. เทคนิคการรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐาน ประกอบการตรวจสอบ 21. การบันทึกผลการตรวจสอบเพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติงานในกระดานทำการ 22. การสอบทานกระดานทำการโดยผู้ที่ได้รับมอบหมาย การรายงานและติดตามผล 23. การแจ้งประเด็นที่ตรวจพบให้ผู้รับตรวจทราบในขั้นตอนการปิดการตรวจสอบ 24. ระบุความเสี่ยงสำคัญที่ผู้บริหารควรรับทราบในรายงานผลการตรวจสอบ 25. รายงานผลการตรวจสอบมีความน่าเชื่อถือ 26. ผู้บริหารนำรายงานผลการตรวจสอบมาใช้ประโยชน์ในการบริหาร 27. รายงานผลการตรวจสอบล่าช้า ไม่ทันเวลา					

ข้อความ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. การติดตามผลการนำข้อเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ ● ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 29. ความเพียงพอของงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงาน 30. จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงาน 31. ความรู้ ความสามารถ ทักษะและหรือประสบการณ์ของบุคลากร 32. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงาน 33. คุณภาพของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการ

ข้อความ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ความต้องการในการพัฒนาตนเอง ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ดังนี้ 34. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น 35. การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน 36. การประเมินความเสี่ยง 37. การวางแผนการตรวจสอบ (Audit Plan) 38. การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program) 39. เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ 40. การวิเคราะห์ข้อมูล 41. การจัดทำกระดาษทำการ 42. การเขียนรายงานผลการตรวจสอบ/การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน 43. การนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบ ความต้องการเข้ารับการศึกษาคือ 44. ความต้องการเข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในสาขา (โปรดระบุ.....) 45. ความต้องการเข้าอบรมในสมาคมวิชาชีพเฉพาะ ● ความต้องการด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ 46. งบประมาณสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและการรับการฝึกอบรม 47. วัสดุ อุปกรณ์ ที่เพียงพอสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน 48. คอมพิวเตอร์ที่เพียงพอและมีคุณภาพสำหรับการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

1. กระบวนการปฏิบัติงาน

1.1 ด้านการวางแผน.....

.....

.....

.....

1.2 ด้านการปฏิบัติงาน.....

.....

.....

.....

1.3 ด้านการรายงานและติดตามผล.....

.....

.....

.....

2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

3. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของแบบสอบถามของผู้ตรวจสอบภายใน ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ตารางที่ ข-1 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

รายละเอียด	ค่าความเชื่อมั่น
ปัญหาจากการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการปฏิบัติงาน และทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	0.95
- ด้านการวางแผน	0.91
- ด้านการปฏิบัติงาน	0.97
- ด้านการรายงานและติดตามผล	0.92
- ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	1.00
ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ	0.91
- ด้านความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม	0.91
- ด้านความต้องการเข้ารับการศึกษาคู่ต่อ	0.88
- ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	0.94

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางสาววาสนา อินทร์เจียม
 วิทยานิพนธ์เรื่อง : ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ตรวจสอบภายใน : มหาวิทยาลัยของรัฐ
 สาขาวิชา : บริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา

ประวัติ

ประวัติส่วนตัว เกิดวันที่ 13 ตุลาคม 2518 ณ จังหวัดพัทลุง ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 30/4 หมู่ที่ 7 ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกบัญชี จากวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต (บช.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เมื่อ พ.ศ. 2541

ประวัติการทำงาน เริ่มรับราชการในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ระดับ 3 ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เมื่อ 18 กันยายน 2541 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ระดับ 6 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ